67441

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

19 Δεκεμβρίου 2018 | ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ | Αρ. Φύλλου **5740**

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. απόφ. 1220/2018

Τελική Πιστοποίηση της ανώνυμης εταιρείας «Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου» ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας.

Η ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
(Συνεδρίαση την 13η Δεκεμβρίου 2018)

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4001/2011 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ Α΄ 179/22.08.2011), όπως ισχύει, και ιδίως τις διατάξεις των άρθρων 1, 3, 4, 12, 19, 22, 23, 60, 61, 62, 64, 63Α έως και 63Ι, 67, 68, 69 και 73, εφεξής ο «Νόμος».

2. Τις διατάξεις του ν. 3428/2005 (ΦΕΚ Α΄ 313/27.12.2005), όπως ισχύει, και ιδίως τη διάταξη του άρθρου 7, παρ. 1 έως 6, αυτού.

3. Τις διατάξεις του ν. 2190/1920 «Περί ανώνυμων εταιρειών» (ΦΕΚ Α΄ 144/30.6.1920), όπως ισχύει.

4. Τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και με την κατάργηση της Οδηγίας 2003/55/ΕΚ, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 211/94 της 14.8.2009, και ιδίως τα άρθρα 9 και 10 αυτής, εφεξής η «Οδηγία».

5. Τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1775/2005, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 211/36 της 14.8.2009 και ιδίως το άρθρο 3 αυτού, εφεξής ο «Κανονισμός».

6. Τον Κανονισμό του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθμ. 139/2004 της 20ής Ιανουαρίου 2004 για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, L 24/1 της 29.1.2004.

7. Τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 994/2010, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 280 της 28.10.2017.

8. Τα ερμηνευτικά σημειώματα για την εφαρμογή της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ για τον ηλεκτρισμό καθώς και της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ για το φυσικό αέριο, και ιδίως το ερμηνευτικό σημείωμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον διαχωρισμό με τίτλο «Commission Staff Working Paper, The Unbundling Regime, Brussels, 22 January 2010», (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2010_01_21_the_unbundling_regime.pdf) και τη Σύγκρουση Συμφερόντων στην περίπτωση επενδυτών, «Commission Staff Working Paper, Ownership Unbundling - The Commission's Practice in assessing the presence of a conflict of interest including in case of financial investors, SWD (2013)177final/08.05.2013», (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/swd_2013_0177_en.pdf).

9. Το κείμενο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πιστοποίηση των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς κατά το άρθρο 10 της Οδηγίας και το άρθρο 3 του Κανονισμού, καθώς και το ερωτηματολόγιο που το συνοδεύει με τίτλο «Staff Working Paper and Questionnaire [SEC(2011)1095, 21/09/2011]».

10. Την αριθμ. 1412/2011 απόφαση της ΡΑΕ με τίτλο «Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Πιστοποίηση Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς», με την οποία περιγράφονται τα κριτήρια αξιολόγησης και αναλύονται οι απαιτούμενες πληροφορίες και τεκμηρίωση για τον έλεγχο του Φακέλου Πιστοποίησης Διαχειριστή Μεταφοράς.

11. Την αριθμ. 523/2014 απόφαση της ΡΑΕ με τίτλο «Τελική Απόφαση Πιστοποίησης της εταιρείας «Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ) Α.Ε. ως Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Φυσικού Αερίου» (ΦΕΚ Β' 2572/26.9.2014).

12. Την αριθμ. 515/2013/R/Gas απόφαση της Ιταλικής Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ARERA), με την οποία πιστοποιήθηκε η εταιρεία SNAM RETE GAS S.p.A ως

Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

13. Την αριθμ. 318/2016/R/Gas απόφαση της Ιταλικής Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (ARERA), με την οποία επιβεβαιώθηκε εκ νέου η πιστοποίηση της εταιρείας SNAM RETE GAS S.p.A ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

14. Την αριθμ. IET/1942/2014 απόφαση της Ισπανικής Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, με την οποία πιστοποιήθηκε η εταιρεία Enagas Transporte SAU ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

15. Την αριθμ. (B) 120927-CDC-1166 απόφαση της Βελγικής Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, με την οποία πιστοποιήθηκε η εταιρεία Fluxys S.A. ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

16. Την αριθμ. 1160/11.05.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-236641/14.05.2018) επιστολή της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. προς τη ΡΑΕ με την οποία έγινε η «Γνωστοποίηση σχεδιαζόμενης συναλλαγής κατ’ άρθρο 64 παρ.4 του ν. 4001/2011» [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

17. Την αριθμ. 1169/08.06.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-240691/11.06.2018) επιστολή της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. προς τη ΡΑΕ με την οποία υπέβαλε «Αίτηση ελέγχου της πλήρωσης των κριτηρίων πιστοποίησης του ΔΕΣΦΑ υπό το πρότυπο του πλήρους ιδιοκτησιακά διαχωρισμένου διαχειριστή» [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

18. Τα αριθμ. 1178/05.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242386/06.07.2018), Ι-242439/09.07.2018, 1183/06.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242444/09.07.2018), 1184/10.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242625/11.07.2018) και 1187/13.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242818/16.07.2018) έγγραφα της εταιρείας ΔΕΣΦΑ Α.Ε. προς τη ΡΑΕ, με τα οποία υποβλήθηκαν οι απαιτούμενες, στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστοποίησης, πληροφορίες και στοιχεία [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ].

19. Τα αριθμ. ΡΑΕ Ο-72565/3.7.2018 και Ο-72578/4.7.2018 έγγραφα της Αρχής, με τα οποία ζητήθηκε η υποβολή πρόσθετων στοιχείων σχετικά με την πιστοποίηση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, προκειμένου για την πληρότητα του σχετικού φακέλου [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ].

20. Τα αριθμ. 36137/05.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242400/06.07.2018), και Ι-242419/06.07.2018 έγγραφα του ΤΑΙΠΕΔ, με τα οποία υποβλήθηκαν στη ΡΑΕ οι απαιτούμενες, στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστοποίησης, πληροφορίες και στοιχεία [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ].

21. Το αριθμ. ΡΑΕ Ι-243674/30.07.2018 ηλεκτρονικό έγγραφο της εταιρείας ΔΕΣΦΑ Α.Ε. προς τη ΡΑΕ, με το οποίο υποβλήθηκε σχέδιο του καταστατικού της εταιρείας ΔΕΣΦΑ Α.Ε, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της σχεδιαζόμενης συναλλαγής [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

22. Την αριθμ. C(2018) 4748 (τελική) απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπό το άρθρο 6 παρ. 1 περ. β΄ του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, στην υπόθεση M.8953 – SNAM/DESFA (2018/C 277/01).

23. Την αριθμ. 767/2018 απόφαση ΡΑΕ «Προκαταρκτική Πιστοποίηση της ανώνυμης εταιρείας “Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου” ως Διαχειριστή Μεταφοράς Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.».

24. Την από 27.8.2018 κοινοποίηση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή της απόφασης ΡΑΕ 767/2018, κατά την προσήκουσα διαδικασία και σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 10 της Οδηγίας και το άρθρο 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009.

25. Την υπό στοιχεία C(2018)7147 final/24.10.2018 Γνώμη της Επιτροπής “pursuant to Article 3(1) of Regulation (EC) No 715/2009 and Article 10 of Directive 2009/73/EC – Greece – Certification of DESFA.”.

26. Την αριθμ. ΡΑΕ Ο-74582/19.11.2018 επιστολή της ΡΑΕ προς τις Ρυθμιστικές Αρχές για την Ενέργεια σε Ιταλία, Βέλγιο και Ισπανία, ήτοι στις ARERA, CREG και CNMC, αντιστοίχως, με θέμα «Certification of the Hellenic Gas Transmission System Operator S.A. (hereafter, “DESFA”) as a TSO for gas in accordance with the ownership unbundling model.» [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

27. Την αριθμ. ΡΑΕ Ι-250269/29.11.2018 επιστολή της CREG με θέμα «Certification of the Hellenic Gas TSO S.A. in accordance with the OU model» [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

28. Την αριθμ. ΡΑΕ Ι-250335/30.11.2018 επιστολή της CNMC [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

29. Την αριθμ. ΡΑΕ Ι-250533/5.12.2018 επιστολή της ARERA [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

30. Την αριθμ. ΡΑΕ Ο-74636/20.11.2018 επιστολή της ΡΑΕ στην εταιρεία «ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ » με θέμα «Certification of the Hellenic Gas TSO S.A. in accordance with the OU model» [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

31. Την αριθμ. ΡΑΕ Ι-250270/30.11.2018 επιστολή της ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ Α.Ε. με θέμα «Πιστοποίηση της εταιρείας ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας: Τελική Απόφαση ΡΑΕ σε συνέχεια σχετικής Γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (ΡΑΕ: Ο-75636)» [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

32. Την υπό στοιχεία C(2018)6454/1.10.2018 Γνώμη της Επιτροπής “pursuant to Article 3(1) of Regulation (EC) No 715/2009 and Article 10 of Directive 2009/73/EC – Italy – Certification of Infrastrutture Trasporto Gas S.p.A.”.

33. Το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Σκέφθηκε ως εξής:

I. Πλαίσιο της παρούσας πιστοποίησης

Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 παρ. 1 της Οδηγίας, καθώς και στην εναρμονισμένη με αυτήν διάταξη του άρθρου 61 του νόμου, «1. Κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, ασκεί τις αρμοδιότητες του διαχειριστή του εν λόγω Συστήματος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.».

Επειδή, για την άσκηση των αρμοδιοτήτων Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου απαιτείται η προηγούμενη πιστοποίησή του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 9 και 10 της Οδηγίας, καθώς και στα άρθρα 62 και 64 του ν. 4001/2011, με τα οποία ενσωματώθηκαν στην ελληνική έννομη τάξη οι ενωσιακές διατάξεις.

Επειδή, η ΡΑΕ, σε άσκηση των αρμοδιοτήτων της, εκ των άρθρων 19, 62, 62Α, 63, 63Α, 64 και 66 ν. 4001/2011, εξέτασε το αίτημα (Σχετικό 17) που υποβλήθηκε από την ΔΕΣΦΑ Α.Ε. σχετικά με τον έλεγχο «της πλήρωσης των κριτηρίων πιστοποίησης του ΔΕΣΦΑ υπό το πρότυπο του πλήρως ιδιοκτησιακά διαχωρισμένου διαχειριστή», όπως αυτό συμπληρώθηκε (Σχετικά 18 και 20), βάσει των αιτούμενων από τη ΡΑΕ στοιχείων (Σχετικό 19) αλλά και των οριζομένων στην αριθμ. 1412/2011 απόφαση της ΡΑΕ με τίτλο «Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Πιστοποίηση Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς» (Σχετικό 10).

Επειδή, ειδικότερα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63Α παρ. 2 του νόμου, η ΔΕΠΑ Α.Ε. θα αποξενωθεί από το μετοχικό κεφάλαιο του ΔΕΣΦΑ, κατόπιν ολοκλήρωσης των διαδικασιών πώλησης και μεταβίβασης του χαρτοφυλακίου των μετοχών της, αφενός στον προτιμητέο επενδυτή που αναδείχθηκε κατόπιν διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας, ήτοι της κοινοπραξίας των εταιρειών Snam S.p.A, Enagas Internacional S.L.U. και Fluxys S.A., σε ποσοστό 66 %, αφετέρου στο Ελληνικό Δημόσιο, σε ποσοστό 34 %. Ως εκ τούτου, με την ολοκλήρωση των ανωτέρω διεργασιών, είναι σαφές ότι παύει να ισχύει η αριθμ. 523/2014 απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (Σχετικό 11), με την οποία η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. πιστοποιήθηκε ως Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ITO). Λαμβάνοντας υπόψη τη νέα μετοχική σύνθεση και οργάνωση του ΔΕΣΦΑ, που θα προκύψουν με την ολοκλήρωση των ανωτέρω σύνθετων διεργασιών, καθώς και το ότι όλες οι εταιρείες που μετέχουν στην ανωτέρω κοινοπραξία συνδέονται με Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, οι οποίοι είναι πιστοποιημένοι από τις αρμόδιες εθνικές ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με το πρότυπο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, ανέκυψε προφανώς η ανάγκη της νέας πιστοποίησης του Διαχειριστή, και δη κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού.

Επειδή, αναλυτικότερα, η συμμετοχή στην ΔΕΣΦΑ Α.Ε. της κοινοπραξίας των εταιρειών Snam S.p.A, Enagas Internacional S.L.U. και Fluxys S.A πραγματοποιείται μέσω της σύστασης της (κοινής) εταιρείας «ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ» (εφεξής ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ Α.Ε.). Η εταιρεία ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ Α.Ε. προβλέπεται ότι θα κατέχει το 66% του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΣΦΑ Α.Ε, ενώ το Ελληνικό Δημόσιο, εκπροσωπούμενο από τον Υπουργό Ενέργειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63Α παρ. 2 πρώτο εδάφιο του νόμου, θα κατέχει το 34 % του μετοχικού κεφαλαίου.

Επειδή, όπως προκύπτει από τα υποβληθέντα στοιχεία, η SENFLUGA, ως ο πλειοψηφών μέτοχος με ποσοστό 66%, ελέγχει τον Διαχειριστή, καθότι συμμετέχει με την αναλογία των ψήφων της στη ΓΣ ενώ ορίζει τα 6 από τα 11 μέλη του ΔΣ, συμπεριλαμβανομένου του CEO και του CFO. Περαιτέρω, αναγνωρίζεται ότι η εταιρεία SNAM S.p.A, η οποία προβλέπεται ότι θα συμμετέχει κατά 60% στο μετοχικό κεφάλαιο της SENFLUGA, ορίζει τον CEO του ΔΕΣΦΑ και τρία επιπλέον μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) και διαθέτει δικαιώματα αρνησικυρίας επί της λήψης στρατηγικών επιχειρησιακών αποφάσεων. Συνεπώς, η SNAM S.p.A πρόκειται να αποκτήσει αρνητικό αποκλειστικό (έμμεσο) έλεγχο επί του ΔΕΣΦΑ υπό την έννοια του Κανονισμού 139/2004. Επιπρόσθετα, οι μειοψηφούντες μέτοχοι της Κοινοπραξίας, δηλαδή οι εταιρείες «Fluxys Europe B.V» και «ENAGAS INTERNACIONAL S.L.U», που προβλέπεται ότι θα συμμετέχουν κατά 20 % έκαστη στο μετοχικό κεφάλαιο του Διαχειριστή και εξ αυτού αντλούν το δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση (ΓΣ) του ΔΕΣΦΑ, διορισμού ενός μέλους του ΔΣ του ΔΕΣΦΑ αμφότερες και ορισμού από κοινού του CFO, κρίνεται ότι πρόκειται να διαθέτουν επίσης «δικαιώματα» επί του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς, κατά την έννοια του άρθρου 9 παρ. 2 της Οδηγίας. Τέλος, είναι σαφές ότι, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της συναλλαγής, το Ελληνικό Δημόσιο θα διαθέτει επίσης «δικαιώματα» επί του Διαχειριστή, καθότι δικαιούται να συμμετέχει στη Γενική Συνέλευση, να ορίζει μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου αυτού, και απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του για τη λήψη αποφάσεων στο ΔΣ και τη ΓΣ για συγκεκριμένα ζητήματα (βλ. αντιστοίχως, άρθρα […] του σχεδίου Καταστατικού).

Επειδή, όλες οι εταιρείες που μετέχουν στην SENFLUGA συνδέονται με Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, οι οποίοι είναι πιστοποιημένοι από τις αρμόδιες εθνικές ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με το πρότυπο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, η ΡΑΕ δεν θεώρησε σκόπιμο ούτε προσήκον να εξετάσει ad hoc, εξαρχής και σε βάθος την πλήρωση των όρων του άρθρου 9 παρ. 1 της Οδηγίας. Άλλωστε, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε αναγνωρίσει, στο πλαίσιο της Γνώμης της σχετικά με την πιστοποίηση της εταιρείας “Transport et Infrastructures Gaz France S.A.” (TIGF, και πλέον Teréga), παρέλκει η ουσιαστική και αυτοτελής αξιολόγηση στις περιπτώσεις μετόχων που έχουν πιστοποιηθεί από άλλες ρυθμιστικές αρχές (“The Commission agrees with CRE that it is for the Italian regulatory authority to ensure the continued compliance of SRG, and thus of the structure of Snam S.p.A., with the ownership unbundling model”, σελ. 2 της από 4.6.2014 Γνώμης της Επιτροπής).

Επειδή, περαιτέρω, το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται στον ΔΕΣΦΑ μέσω του Υπουργού Ενέργειας (άρθρο 63Α παρ. 2 νόμου). Λαμβάνοντας δε υπόψη ότι το Ελληνικό Δημόσιο συμμετέχει σε ανώνυμες εταιρείες του παραγωγικού τομέα, που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου (π.χ. ΔΕΗ Α.Ε., ΔΕΠΑ Α.Ε., ΕΛ.ΠΕ Α.Ε.), δια του ΤΑΙΠΕΔ ή/και του Υπουργού Οικονομικών (βλ. άρθρο 1 παραγρ. 4γ της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου που κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου με το άρθρο 2 του ν. 4092/2012), διασφαλίζεται η αποτελεσματική εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 9 της Οδηγίας, που επιτάσσει τη συμμετοχή διαφορετι-

κών φορέων του Δημοσίου σε παραγωγή/προμήθεια ενέργειας, αφενός, και διαχείριση συστήματος μεταφοράς, αφετέρου. Σχετικώς σημειώνεται ότι η προσέγγιση αυτή εφαρμόσθηκε κατά πρώτον κατά την πιστοποίηση της «Α.Δ.ΜΗ.Ε. ΑΕ» ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας (βλ. την προκαταρκτική απόφαση ΡΑΕ 267/2017, την από 24.5.2017 Γνώμη της Επιτροπής υπό στοιχεία C 2017/3715 και την τελική απόφαση ΡΑΕ 475/9.6.2017).

Επειδή, υπό το πρίσμα των ανωτέρω, η ΡΑΕ αξιολόγησε την πλήρωση των κριτηρίων του Ιδιοκτησιακού Διαχωρισμού, ως προς τους νέους μετόχους του ΔΕΣΦΑ, σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία, και με την αριθμ. 767/2018 απόφασή της προέβη στην Προκαταρκτική Πιστοποίηση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας.

ΙΙ. Γνώμη της Επιτροπής και Τελική Αξιολόγηση των κριτηρίων πιστοποίησης

Επειδή, η ανωτέρω 767/2018 απόφαση της ΡΑΕ κοινοποιήθηκε αμελλητί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να διατυπώσει τη γνώμη της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 64 παρ. 3 του νόμου, σε συνδυασμό με τα άρθρα 9 και 10 της Οδηγίας 2009/73 και το άρθρο 3 του Κανονισμού 715/2009.

Επειδή, η Επιτροπή, με την υπό στοιχεία C(2018)7147 final/24.10.2018 Γνώμη της (Σχετικό 25), συμφώνησε με την αξιολόγηση και τα συμπεράσματα της ΡΑΕ αναφορικά με την πιστοποίηση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. υπό το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού και υπέβαλε παρατηρήσεις ως προς δύο επιμέρους πτυχές της ανάλυσης της Αρχής. Ειδικότερα, η Επιτροπή ανέδειξε τα εξής σημεία: (α) την επιβεβαίωση της τήρησης των όρων του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού ως προς τους νέους ιδιώτες επενδυτές και (β) την επιβεβαίωση του αποτελεσματικού διαχωρισμού στο πλαίσιο του Κράτους.

Επειδή, ως προς το ανωτέρω υπό (α) στοιχείο, η Επιτροπή αναγνώρισε ότι οι μέτοχοι της SENFLUGA συνδέονται με Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, οι οποίοι είναι πιστοποιημένοι από τις αρμόδιες εθνικές ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με το πρότυπο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, καθώς και ότι εναπόκειται στις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές της Ιταλίας (ως προς τη SNAM Rete Gas S.p.A), της Ισπανίας (ως προς την ENAGAS S.A) και του Βελγίου (Fluxys Belgium S.A) να διασφαλίζουν τη διαρκή συμμόρφωση των εν λόγω Διαχειριστών με τους όρους της Οδηγίας. Παρά ταύτα, η Επιτροπή θεώρησε ότι δεν μπορεί να αποκλειστεί ότι τυχόν συμμετοχές που διαθέτουν οι νέοι επενδυτές σε εταιρείες παραγωγής ή/και προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή/και φυσικού αερίου, οι οποίες ενδεχομένως να είχαν κριθεί ως συμβατές από τους ανωτέρω Ρυθμιστές κατά την πιστοποίηση, μπορεί να καταλήγουν σε σύγκρουση συμφερόντων σε σχέση με την προκείμενη δραστηριότητα του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς στην Ελλάδα. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή κάλεσε τη ΡΑΕ να επιβεβαιώσει στην τελική της απόφαση ότι οι εταιρείες “Fluxys Europe B.V.”, “SNAM S.p.A” και “Enagas Internacional S.L.U” δεν διαθέτουν συμμετοχές στην παραγωγή ή/και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή/και φυσικού αερίου, οι οποίες θα μπορούσαν να είναι κρίσιμες στο πλαίσιο της παρούσας πιστοποίησης.

Επειδή, η ΡΑΕ, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τη Γνώμη της Επιτροπής, απευθύνθηκε με την αριθμ. O-74582/19.11.2018 επιστολή της προς τις Ρυθμιστικές Αρχές για την Ενέργεια σε Ιταλία, Βέλγιο και Ισπανία, ήτοι στις ARERA, CREG και CNMC, αντιστοίχως, καθώς και με την αριθμ. ΡΑΕ O-74636/20.11.2018 επιστολή της στην εταιρεία «ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ» (Σχετικά 26 και 30, αντιστοίχως).

Επειδή, η ΡΑΕ, με την επιστολή της προς τους Ρυθμιστές (Σχετικό 26), αιτήθηκε να επιβεβαιωθεί ότι οι αποφάσεις τους (βλ. τις υπό στοιχεία 515/2013/R/Gas και 318/2016/R/Gas αποφάσεις της ARERA, την υπό στοιχεία IET/1942/2014 απόφαση της CNMC και την υπό στοιχεία (B)120927-CDC-1166 απόφαση της CREG) είναι σε ισχύ. Επίσης, η Αρχή, ζήτησε να επιβεβαιωθεί ότι δεν υφίστατο ούτε έχει εγερθεί ενδεχόμενο ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων σε σχέση με την Ελληνική Αγορά, δεδομένου ότι –κατά την αξιολόγηση που προηγήθηκε της έκδοσης των αποφάσεων πιστοποίησης– οι Ρυθμιστές εξετάζουν κι αναλύουν το ζήτημα αυτό, επισκοπώντας όχι μόνο την εγχώρια αγορά αλλά και την ενωσιακή αγορά, ακόμη και την παγκόσμια αγορά, όπως άλλωστε επιβάλλουν οι κανόνες του διαχωρισμού που περιέχονται στην Οδηγία.

Επειδή, ακολούθως, η CREG επιβεβαίωσε ότι η απόφασή της παραμένει σε ισχύ και ότι ακόμη και σήμερα η “Fluxys Europe B.V.” δεν διαθέτει καμία συμμετοχή σε παραγωγή ή/και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή/και φυσικού αερίου, η οποία θα μπορούσε να εγείρει ενδεχόμενη σύγκρουση συμφερόντων στην ελληνική αγορά (Σχετικό 27). Ομοίως, η CNMC επιβεβαίωσε ότι η απόφαση πιστοποίησης είναι σε ισχύ (Σχετικό 28). Τέλος, η ARERA, αφενός επιβεβαίωσε ότι οι προαναφερθείσες αποφάσεις πιστοποίησης είναι ακόμη σε ισχύ και ότι δεν τίθενται ζητήματα σύγκρουσης συμφερόντων ως προς τη SNAM αναφορικά με την παραγωγή ή/και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή/και φυσικού αερίου, κατά τους όρους της Οδηγίας. Αφετέρου, η ARERA επεσήμανε την πρόσφατη ολοκλήρωση της πιστοποίησης της εταιρείας «Infrastrutture Trasporto Gas S.p.A» (ITG) υπό το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού (Απόφαση ARERA 589/2018/R/GAS της 20ης.11.2018), κατόπιν σχετικής Γνώμης της Επιτροπής και υπογράμμισε ότι η Επιτροπή συμφώνησε πλήρως με την ανάλυσή της (ARERA) σχετικά με την ανεξαρτησία της SNAM και των ελεγχόμενων από αυτήν οντοτήτων (SNAM Rete Gas και ITG) από παραγωγή ή/και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή/και φυσικού αερίου, κατά τους ενωσιακούς κανόνες.

Επειδή, πράγματι, η Επιτροπή, με την υπό στοιχεία C(2018)6454/1.10.2018 Γνώμη της, έκρινε ότι επιτυγχάνεται ο διαχωρισμός στα πλαίσια τους Κράτους με τον νομικό διαχωρισμό μεταξύ των δύο Λογαριασμών (“Accounts”) εντός της Cassa, καθώς και ότι τα δικαιώματα της Cassa που απορρέουν από τη συμμετοχή της στην ENI περιορίζονται σε αυτά ενός παθητικού οικονομικού επενδυτή και συνεπώς δεν εμπίπτουν στην έννοια των

«οποιωνδήποτε δικαιωμάτων» του άρθρου 9 παρ. 2 της Οδηγίας και δεν παραβιάζουν τις προϋποθέσεις του άρθρου 9 παρ. 1 της Οδηγίας. Στη βάση αυτή, η Επιτροπή δεν υπέβαλε αντιρρήσεις, αποδεχόμενη εν τοις πράγμασι τη σκοπιμότητα και τη νομιμότητα της πιστοποίησης.

Επειδή, η ΡΑΕ, για τη διασφάλιση της ενδελεχούς εξέτασης της παραμέτρου που έθεσε η Γνώμη της Επιτροπής (Σχετικό 25), απευθύνθηκε περαιτέρω στην ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ ΑΕ, προκειμένου να ενημερώσει την Αρχή αναφορικά με ενεργειακές δραστηριότητες που οι εταιρείες των Ομίλων «SNAM», «FLUXYS» και «ENAGAS» τυχόν αναπτύσσουν ή έχουν δεσμευτεί / συμφωνήσει να αναπτύξουν στην Ελληνική Αγορά ηλεκτρισμού και φυσικού αερίου (Σχετικό 30).

Επειδή, η ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ Α.Ε. απάντησε στην ανωτέρω επιστολή της ΡΑΕ, εσωκλείοντας τις αντίστοιχες θέσεις των μετόχων της (Σχετικό 31). Ειδικότερα, η SNAM S.p.A επιβεβαίωσε ότι οι δραστηριότητες του Ομίλου SNAM στην Ελλάδα περιορίζονται στη μη-ελέγχουσα συμμετοχή κατά 20 % στην εταιρεία “TAP AG”. Στην εν λόγω εταιρεία που κατασκευάζει και, στο μέλλον, θα κατέχει και θα λειτουργεί τον Διαδριατικό Αγωγό Φυσικού Αερίου μετέχουν επίσης με μη-ελέγχουσα συμμετοχή 16 % ο Όμιλος ENAGAS, καθώς και ο Όμιλος Fluxys με μη-ελέγχουσα συμμετοχή 19 %. Περαιτέρω, όλοι οι ανωτέρω Όμιλοι επιβεβαίωσαν ότι «δεν εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα ούτε και έχουν δεσμευτεί ή συμφωνήσει να αναπτύξουν οποιεσδήποτε άλλες ενεργειακές δραστηριότητες στην Ελλάδα (συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρισμού ή/και φυσικού αερίου) ή σε άλλες γειτονικές αγορές που είναι σχετικές στο πλαίσιο της πιστοποίησης της ΔΕΣΦΑ Α.Ε.».

Επειδή, σε σχέση με την «TAP A.G», σημειώνεται ότι οι ρυθμιστικές αρχές της Ελλάδας (ΡΑΕ), της Αλβανίας (ERE), και της Ιταλίας (AEEGSI) πιστοποίησαν τον Διαδριατικό Αγωγό Φυσικού Αερίου (TAP AG) με βάση το πρότυπο του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς (ITO) με αντίστοιχες αποφάσεις τους (βλ. την απόφαση ΡΑΕ 45/2016, την απόφαση 36/31.3.2016 της ERE και την απόφαση της Ιταλικής Ρυθμιστικής Αρχής AEEGSI υπό στοιχεία 172/2016/R/gas), σε συνέχεια της υπό στοιχεία C (2016) 538 Final/28.1.2016 Γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και της υπό στοιχεία (1/2016)/ 3.2.2016 Γνώμης της Γραμματείας της Ενεργειακής Κοινότητας. Μάλιστα, ήδη από το 2013, η «TAP A.G» εξαιρείται από συγκεκριμένες διατάξεις της Ευρωπαϊκής Οδηγίας για το Φυσικό Αέριο (2009/73/ΕΚ), συμπεριλαμβανομένης της εξαίρεσης για τον διαχωρισμό της ιδιοκτησίας για μία χρονική περίοδο 25 ετών (βλ. συναφώς την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπό στοιχεία C (2013) 29149 Final, καθώς και τις αντίστοιχες των τριών ρυθμιστικών αρχών, ήτοι την απόφαση ΡΑΕ 269/2013, την απόφαση της ERE 64/13 της 13ης.6.2013 και την απόφαση της AEEGSI 249/2013/R/GAS). Συνεπώς, ευλόγως συνάγεται ότι η συμμετοχή των εν λόγω εταιρειών στον Διαδριατικό Αγωγό έχει ήδη αξιολογηθεί ενδελεχώς και έχει οριστικώς συναχθεί ότι δεν δύναται να υφίσταται κανένα ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων που θα μπορούσε να παραβιάζει τους ενωσιακούς κανόνες περί διαχωρισμού.

Συνεπώς, σε συνέχεια της διερεύνησης του ζητήματος που ετέθη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στη βάση των στοιχείων που υποβλήθηκαν στη ΡΑΕ από τις Ρυθμιστικές Αρχές Βελγίου, Ισπανίας και Ιταλίας, καθώς και από τη ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ Α.Ε. και τους μετόχους της (“Fluxys Europe B.V.”, “SNAM S.p.A” και “Enagas Internacional S.L.U”), επιβεβαιώνεται ότι δεν δύναται να προκύψει σύγκρουση συμφερόντων στην Ελλάδα εξαιτίας τυχόν δραστηριοποίησης των εταιρειών που εντάσσονται στους ομίλους “Fluxys”, “SNAM” και “ENAGAS” στην παραγωγή ή/και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή/και φυσικού αερίου, καθότι δεν υφίστανται τέτοιου είδους συμμετοχές. Υπό το φως των ανωτέρω, δεν καταλείπεται αμφιβολία σχετικά με την πλήρωση των όρων του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου για τον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό ως προς τους νέους ιδιώτες μετόχους του ΔΕΣΦΑ.

Επειδή, επιπρόσθετα, ως προς το δεύτερο ζήτημα που αναφέρεται στην ανωτέρω Γνώμη, δηλαδή τον διαχωρισμό εντός του Κράτους, σημειώνεται ότι η Επιτροπή συμφώνησε με την ανάλυση της ΡΑΕ σχετικά με τις διακριτές αρμοδιότητες των Υπουργών και τη συναφή έκταση εξουσιών του Πρωθυπουργού. Εν προκειμένω, ζητήθηκε μόνο να επιβεβαιωθεί από τη ΡΑΕ ότι ο Υπουργός Οικονομικών δεν διαθέτει αρμοδιότητες ως προς τη διοίκηση και τη λειτουργία του ΔΕΣΦΑ (επί παραδείγματι, για την έγκριση του καταστατικού του ΔΕΣΦΑ, τον διορισμό μελών του Διοικητικού Συμβουλίου ή λήψη άλλων αποφάσεων που αφορούν στον Διαχειριστή).

Επειδή, συναφώς, επιβεβαιώνεται ότι το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται στη ΔΕΣΦΑ Α.Ε. αποκλειστικά από τον Υπουργό Ενέργειας, όπως ρητώς ορίζεται στη διάταξη της παρ. 2 του άρθρου 63Α του νόμου. Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι το υφιστάμενο Καταστατικό του ΔΕΣΦΑ είχε εγκριθεί με το προεδρικό διάταγμα 33/2007, που εκδόθηκε με πρόταση των Υπουργών Οικονομίας και Οικονομικών και Ανάπτυξης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 7 του ν. 3428/2005. Σε συνέχεια, ωστόσο, της ολοκλήρωσης της πώλησης και μεταβίβασης των μετοχών και της νέας μετοχικής σύνθεσης του Διαχειριστή, θα υιοθετηθεί νέο Καταστατικό και, συγκεκριμένα, αυτό που υποβλήθηκε στη ΡΑΕ στο πλαίσιο της αξιολόγησης της αίτησης πιστοποίησης (Σχετικό 21). Πλέον των οριζομένων στο νομικό πλαίσιο (ν. 4001/2011 και κατ’ εξουσιοδότηση εκδοθείσες πράξεις), το εν λόγω Καταστατικό θα διέπει τη λειτουργία της εταιρείας, ενώ συμπληρωματικά θα ισχύουν οι διατάξεις του νόμου 2190/1920 «περί ανωνύμων εταιρειών». Όπως μάλιστα ρητώς αναφέρεται στο άρθρο […] παρ. […] του νέου Καταστατικού, η Γενική Συνέλευση (ΓΣ) είναι αποκλειστικά αρμόδια για τις τροποποιήσεις του Καταστατικού της Εταιρείας, για την εκλογή των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου (ΔΣ) και τη λήψη σειράς αποφάσεων που αφορούν στη διαχείριση της εταιρείας. Περαιτέρω, το άρθρο […] του Σχεδίου Καταστατικού καθορίζει τις αρμοδιότητες του ΔΣ σχετικά με τη λήψη αποφάσεων που άπτονται της στρατηγικής και της πολιτικής ανάπτυξης της εταιρείας, της διοίκησης της περιουσίας της, της εκπροσώπησης του Διαχειριστή, καθώς και της ρύθμισης των ζητημάτων που εντάσσονται στον καταστατικό

σκοπό. Είναι δε σαφές ότι στα εν λόγω όργανα του Διαχειριστή (ΓΣ και ΔΣ), συμμετέχει το Ελληνικό Δημόσιο δια του Υπουργού Ενέργειας. Ο τελευταίος ορίζει και τα τρία (3) μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ (άρθρο […] Σχεδίου Καταστατικού και άρθρο 4 του SHA ΔΕΣΦΑ, το οποίο υποβλήθηκε από το ΤΑΙΠΕΔ με το Ι-242400/6.7.2018 έγγραφο). Περαιτέρω ο Πρόεδρος του ΔΣ, ορίζεται από το Ελληνικό Δημόσιο (βλ. το άρθρο […] του σχεδίου Καταστατικού, το οποίο πρέπει να ερμηνευθεί συνδυαστικά με τα αναφερόμενα στις παραγράφους 10.1.1 έως 10.1.3, 10.2.1 και 10.2.2 του SHA Senfluga, που υποβλήθηκε με το Ι-242419/6.7.2018 έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ), δηλαδή από τον Υπουργό Ενέργειας.

Στη βάση των ανωτέρω, επιβεβαιώνεται ότι ο Υπουργός Οικονομικών δεν έχει καμία αρμοδιότητα ως προς τη ΔΕΣΦΑ Α.Ε., καθώς το Ελληνικό Δημόσιο εκπροσωπείται αποκλειστικά από τον Υπουργό Ενέργειας. Συνεπώς, πληρούνται οι όροι του ενωσιακού και του εθνικού δικαίου για τον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό όσον αφορά στο Ελληνικό Δημόσιο ως νέο μέτοχο της ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

Επειδή, εκ των ανωτέρω, καθίσταται σαφές ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου για την πιστοποίηση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας.

III. Τήρηση από τον Διαχειριστή των όρων της Οδηγίας, καθώς και του εν γένει εθνικού και ενωσιακού πλαισίου περί ενέργειας - Παρακολούθηση από τη ΡΑΕ της σχετικής συμμόρφωσης

Επειδή, το πλέγμα των καθηκόντων και των υποχρεώσεων του ΔΕΣΦΑ καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου (βλ. Οδηγία 2009/73, ιδίως άρθρα 13 και 22, Κανονισμοί 715/2009 και 2017/1938) και του ν. 4001/2011 (βλ. άρθρα 67 έως 73), ενώ εξειδικεύεται περαιτέρω στη δευτερογενή νομοθεσία (βλ. ιδίως τον Κώδικα Διαχείρισης του ΕΣΦΑ). Η θεμελιώδης δε αποστολή του Διαχειριστή προσδιορίζεται στο άρθρο 68 παρ. 1 του νόμου ως εξής: «Η ΔΕΣΦΑ ΑΕ λειτουργεί, συντηρεί, διαχειρίζεται, εκμεταλλεύεται και αναπτύσσει το ΕΣΦΑ και τις διασυνδέσεις που εντάσσονται σε αυτό, προκειμένου το ΕΣΦΑ να είναι οικονομικά αποδοτικό, τεχνικά άρτιο και ολοκληρωμένο, ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των Χρηστών σε Φυσικό Αέριο, κατά τρόπο ασφαλή, επαρκή, αξιόπιστο και οικονομικά αποδοτικό και να διασφαλίζεται η λειτουργία μίας ενιαίας αγοράς φυσικού αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η προστασία του περιβάλλοντος.».

Επειδή, η μεταφορά του φυσικού αερίου συνιστά δραστηριότητα κοινής ωφέλειας (άρθρο 1 νόμου) που τελεί υπό την εποπτεία του Κράτους, και συγκεκριμένα του Υπουργού Ενέργειας και της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους (άρθρα 3 και 4 του νόμου).

Επειδή, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας αποβλέπει ιδίως στην ασφάλεια εφοδιασμού (άρθρα 3 και 12 του νόμου), καθώς και στην εύρυθμη λειτουργία της αγοράς υπό συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού, προς όφελος των συμμετεχόντων σε αυτήν και των καταναλωτών (άρθρα 3 και 22 του νόμου), και λαμβάνει τα αναγκαία ρυθμιστικά μέτρα για τη διασφάλιση των ανωτέρω σκοπών (άρθρο 23 του νόμου).

Επειδή, το άρθρο 19 παρ. 2 του νόμου ορίζει την υποχρέωση της ΡΑΕ να «παρακολουθεί την από μέρους των Διαχειριστών των Συστημάτων Μεταφοράς διαρκή συμμόρφωση προς τα κριτήρια του Κεφαλαίου Β` του Τρίτου Μέρους και των Κεφαλαίων Β` και Γ` του Τέταρτου Μέρους και για το λόγο αυτόν, τηρώντας την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών, δύναται να ζητεί οποιαδήποτε πληροφορία και στοιχείο από τους Διαχειριστές των Συστημάτων Μεταφοράς και τις επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου».

Επειδή, περαιτέρω, το άρθρο 60 του νόμου ορίζει ρητώς ότι: «Η ΡΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που ορίζονται με το Πρώτο Μέρος του παρόντος, έχει επιπρόσθετα τις εξής ρυθμιστικές αρμοδιότητες ως προς την αγορά του Φυσικού Αερίου: […] (δ) Παρακολουθεί και ελέγχει την άσκηση των δραστηριοτήτων των διαχειριστών Συστημάτων Φυσικού Αερίου, για την τήρηση των όρων του παρόντος νόμου, των Αδειών τους ή/και της πιστοποίησής τους και μπορεί να επιβάλλει στους διαχειριστές Συστημάτων Φυσικού Αερίου την υποχρέωση, κατά την παροχή των υπηρεσιών τους, να προβαίνουν σε κάθε αναγκαία ενέργεια ή τροποποίηση των όρων και προϋποθέσεων παροχής πρόσβασης σε Σύστημα Φυσικού Αερίου, προκειμένου να τηρείται η αρχή της ίσης μεταχείρισης.».

Επειδή, η Οδηγία, και συγκεκριμένα το άρθρο 41, προσδιορίζουν την υποχρέωση εποπτείας του (πιστοποιημένου) Διαχειριστή από τον αρμόδιο Ρυθμιστή ως εξής:

«1. Στη ρυθμιστική αρχή ανατίθενται τα εξής καθήκοντα: […]

β) να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής και, όπου συντρέχει περίπτωση, των ιδιοκτητών των συστημάτων, καθώς και όλων των επιχειρήσεων φυσικού αερίου, προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία και από κάθε άλλη συναφή κοινοτική νομοθεσία, μεταξύ άλλων όσον αφορά διασυνοριακά θέματα· […]

ζ) να παρακολουθεί τα επενδυτικά προγράμματα των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και να παρέχει, με την ετήσια έκθεσή της, αξιολόγηση των επενδυτικών προγραμμάτων των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς όσον αφορά τη συνέπειά τους με το διακοινοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009. Η αξιολόγηση αυτή μπορεί να περιέχει συστάσεις για την τροποποίηση των επενδυτικών αυτών προγραμμάτων·

η) να παρακολουθεί τη συμμόρφωση προς τους κανόνες ασφαλείας και αξιοπιστίας του δικτύου και να αξιολογεί τις προηγούμενες επιδόσεις, καθώς και να ορίζει ή να εγκρίνει τα πρότυπα και τις απαιτήσεις για την ποιότητα υπηρεσίας και εφοδιασμού, ή να συμβάλει σε αυτό σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές·

θ) να παρακολουθεί το επίπεδο διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένων των τιμών χονδρικής, και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων φυσικού αερίου προς τις υποχρεώσεις περί διαφάνειας·

ι) να παρακολουθεί τον βαθμό και την αποτελεσματικότητα του ανοίγματος της αγοράς και του ανταγωνισμού σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής, συμπεριλαμβανομένων των χρηματιστηρίων φυσικού αερίου, τις τιμές για τους οικιακούς πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προπληρωμής, το ποσοστό αλλαγής προμηθευτή, το ποσοστό διακοπής της παροχής, τα τέλη για την εκτέλεση των υπηρεσιών συντήρησης και τα παράπονα των οικιακών πελατών, καθώς και οποιαδήποτε στρέβλωση ή περιορισμό του ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένης της παροχής τυχόν συναφών πληροφοριών, και να φέρει ενώπιον των οικείων αρχών ανταγωνισμού τυχόν σχετικές υποθέσεις· […]

ιγ) να παρακολουθεί τον χρόνο που χρειάζονται οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής για τη σύνδεση και τις επισκευές·

ιδ) να παρακολουθεί και να εξετάζει τους όρους πρόσβασης στην αποθήκευση, στα αποθέματα εντός αγωγών και σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 33. Σε περίπτωση που το καθεστώς πρόσβασης στην αποθήκευση καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 3, το καθήκον αυτό δεν περιλαμβάνει την εξέταση των τιμολογίων·

ιη) να παρακολουθεί την εφαρμογή των κανόνων που αφορούν τον ρόλο και τις αρμοδιότητες των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, των διαχειριστών συστημάτων διανομής, των προμηθευτών και των πελατών και άλλων παραγόντων της αγοράς σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 715/2009·

κ) να παρακολουθεί την υλοποίηση των μέτρων διασφάλισης που αναφέρονται στο άρθρο 46· […]

[…]

13. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς ρύθμισης, ελέγχου και διαφάνειας ώστε να αποφεύγεται κάθε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδίως σε βάρος των καταναλωτών, καθώς και κάθε επιθετική συμπεριφορά. Οι εν λόγω μηχανισμοί λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις της συνθήκης, και ιδίως το άρθρο 82.».

Επειδή, για την αποτελεσματική άσκηση από την ΔΕΣΦΑ Α.Ε. των αρμοδιοτήτων της, καθώς και για την επίτευξη του καταστατικού της σκοπού (άρθρο […] Σχεδίου Καταστατικού), είναι κρίσιμης σημασίας η κατοχή των αναγκαίων ανθρώπινων, τεχνικών και οικονομικών πόρων. Αυτό αναγνωρίζεται και από τους νέους μετόχους της εταιρείας (βλ. άρθρο […] Σχεδίου Καταστατικού). Στο πλαίσιο αυτό, η στελέχωση της εταιρείας σε μόνιμη βάση με το ανθρώπινο δυναμικό, που ήδη διαθέτει την αναγκαία τεχνογνωσία, θα συμβάλει καθοριστικά στη διασφάλιση των ανωτέρω στόχων.

Επειδή, περαιτέρω, όπως προβλέπεται στο άρθρο 67 παρ. 3 και 4 του νόμου:

«3. Η διαχείριση του ΕΣΦΑ ανατίθεται με τον παρόντα νόμο στον ΔΕΣΦΑ, η δε άσκηση της δραστηριότητας του τελευταίου διέπεται από τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου. Κάθε υφιστάμενη διάταξη που παραπέμπει ή αναφέρεται σε άδεια κυριότητας ή διαχείρισης του ΕΣΦΑ νοείται ως παραπομπή στις οικείες διατάξεις του παρόντος νόμου.

4. Οι δραστηριότητες του ΔΕΣΦΑ Α.Ε. και ιδίως η διαχείριση, η συντήρηση, και η ανάπτυξη του ΕΣΦΑ, τελούν υπό το ρυθμιστικό έλεγχο της ΡΑΕ. Σε κάθε περίπτωση, το Δημόσιο θα ασκεί πλήρως τα δικαιώματα εταιρικής διακυβέρνησης τα οποία αντιστοιχούν στη συμμετοχή του στο μετοχικό κεφάλαιο του ΔΕΣΦΑ Α.Ε.».

Επειδή, ειδικότερα, η ανάπτυξη του ΕΣΦΑ διενεργείται σύμφωνα με το Πρόγραμμα Ανάπτυξης του ΕΣΦΑ, το οποίο καταρτίζεται από τον Διαχειριστή, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 68 παρ. 2 εδάφιο (κγ) του νόμου και τον Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ, και εγκρίνεται από τη ΡΑΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 του νόμου. Συναφώς, η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οφείλει να εκπληρώνει προσηκόντως την εν λόγω υποχρέωσή της, όπως άλλωστε αναγνωρίζεται και στο Σχέδιο Καταστατικού της εταιρείας (άρθρο […]).

Επειδή, επιπροσθέτως, η ασφάλεια εφοδιασμού ενέχει ιδιαζόντως κρίσιμη σημασία για τη χώρα και η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οφείλει να συμμορφώνεται με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο και τη στρατηγική που διαμορφώνεται, καθώς και με τις κανονιστικές και ατομικές πράξεις που εκδίδονται από τον Ρυθμιστή, σε άσκηση των αρμοδιοτήτων του εκ των άρθρων 12 και 73 του νόμου αλλά και τους ευρωπαϊκούς Κανονισμούς.

Επειδή, προκειμένου για την αποφυγή στρεβλώσεων στην αγορά και τη διασφάλιση ότι η ανάπτυξη από την ΔΕΣΦΑ Α.Ε. τυχόν άλλων μη ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων δεν θα έχει αρνητική επίπτωση στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών της ούτε θα συνεπάγεται επιβάρυνση του Ρυθμιζόμενου Εσόδου, κρίνεται εύλογο να προηγείται της ανάληψης οποιασδήποτε τέτοιας δραστηριότητας η ενημέρωση και συναίνεση της Αρχής. Η συναίνεση της Αρχής διατυπώνεται, ρητώς ή σιωπηρώς, εντός χρονικού διαστήματος δύο (2) μηνών από την ενημέρωσή της με πλήρη στοιχεία. Σχετικώς, η ΡΑΕ διερευνά τυχόν συνέργειες ή επισφάλειες που δύνανται να ανακύψουν εκ της παροχής μη ρυθμιζόμενων υπηρεσιών σε σχέση με την άσκηση από τον Διαχειριστή των υποχρεώσεων που υπέχει εκ του θεσμικού του ρόλου. Ο ανωτέρω όρος ισχύει ιδίως για όλες τις τεχνικές, εμπορικές και οικονομικές συμφωνίες που συνάπτονται με την εταιρεία «TAP AG» ή που αφορούν στον Διαδριατικό Αγωγό.

Επειδή, προκειμένου για την παρακολούθηση της διαρκούς συμμόρφωσης με τους όρους του διαχωρισμού, κρίνεται αναγκαίο να υποβάλλεται κάθε έτος από τον Διαχειριστή σχετική Έκθεση. Επίσης, προκειμένου για τη διασφάλιση της ανεξαρτησίας των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, θεωρείται απαραίτητο να υποβάλλεται από τα εκάστοτε προτεινόμενα πρόσωπα δήλωση σχετικά με το ότι δεν κατείχαν επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή/και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή/και

φυσικού αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και την Ενεργειακή Κοινότητα, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) μηνών πριν τον διορισμό τους από τη Γενική Συνέλευση. Η ανωτέρω προϋπόθεση καταλαμβάνει και όλα τα διευθυντικά στελέχη και τα πρόσωπα που ασκούν καθήκοντα εκπροσώπησης, διοίκησης και διαχείρισης κατ` εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα που λογοδοτούν απευθείας σε αυτά για ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία, τη συντήρηση ή την ανάπτυξη του Συστήματος. Η σκοπιμότητα της εν λόγω πρόβλεψης αναγνωρίζεται άλλωστε και από τους νέους μετόχους του Διαχειριστή (βλ. άρθρο […] του Σχεδίου Καταστατικού: «Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή οποιαδήποτε πρόσωπα με εκπροσωπευτική εξουσία δεν δικαιούνται να είναι μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή να έχουν εκπροσωπευτική εξουσία σε επιχειρήσεις που ασκούν οποιεσδήποτε από τις δραστηριότητες της παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου.».).

Επειδή, οι όροι που διέπουν τον διορισμό, την ανανέωση, την παύση, περιλαμβανομένων και των προσώπων, αλλά και το πλαίσιο εργασίας -συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής, της διάρκειας και της φύσης της απασχόλησης- των μελών του ΔΣ δύνανται να έχουν επίπτωση στην αποτελεσματική άσκηση των καθηκόντων του Διαχειριστή, καθώς και στη διαμόρφωση του ύψους του Ρυθμιζόμενου Εσόδου, και συνεπώς στις χρεώσεις που καταβάλλουν οι καταναλωτές της χώρας. Για το λόγο αυτό, οι ανωτέρω όροι πρέπει να γνωστοποιούνται αμελλητί στη ΡΑΕ. Η Αρχή δύναται να υποβάλει αντιρρήσεις συναφώς εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση των ανωτέρω. Η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. υποχρεούται να συμμορφώνεται πλήρως με τις συναφείς τυχόν αποφάσεις της Αρχής. Ειδικότερα, ως προς τον ορισμό των μελών του ΔΣ, η ΡΑΕ εξετάζει ιδίως αν πληρούνται οι προϋποθέσεις της επαγγελματικής ανεξαρτησίας και προσήκουσας επάρκειας, δεδομένων των υψηλών απαιτήσεων των καθηκόντων που αναντίρρητα αναλαμβάνουν και της αποστολής που οφείλουν να υπηρετούν. Επιπρόσθετα, η ΡΑΕ επιλαμβάνεται καταγγελιών, που δύνανται να υποβληθούν ενώπιόν της, κατά τις διατάξεις του άρθρου 34 του νόμου, από μέλη του ΔΣ, σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασής τους ή οποιασδήποτε άλλης μορφής πρόωρης λήξης της απασχόλησής τους. Στην περίπτωση αυτή, η ΡΑΕ ελέγχει αποκλειστικά την τυχόν σύνδεση της ανωτέρω λήξης της σύμβασής τους με λόγους που συνδέονται με την ανεξαρτησία τους και την προσήκουσα εκτέλεση των καθηκόντων τους, σε εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Διαχειριστή εκ του κείμενου πλαισίου.

Επειδή, η Αρχή λαμβάνει ιδίως υπόψη την πρόβλεψη του άρθρου 2.3 του «SHARE SALE AND PURCHASE AGREEMENT» (SPA), η οποία συνήφθη μεταξύ των ΤΑΙΠΕΔ, ΕΛΠΕ ΑΕ, SENFLUGA AE, SNAM S.p.A, ENAGAS INTERNACIONAL S.L.U. και Fluxys S.A. Το εν λόγω έγγραφο υποβλήθηκε στη ΡΑΕ με το I-242400/6.7.2018 έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ. Σχετικώς αναφέρεται:

«2.3 Commitments: [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ]».

Επειδή, σε κάθε περίπτωση, οι αρμοδιότητες που έχει η Αρχή στη βάση της πιστοποίησης συναρτώνται με υποχρεώσεις και αρμοδιότητες, που απορρέουν για τη ΡΑΕ από άλλες διατάξεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου, όπως προεχόντως είναι η ασφάλεια εφοδιασμού και η ανάπτυξη του Συστήματος, σύμφωνα με το καταρτιζόμενο και εγκρινόμενο Πρόγραμμα. Στο πλαίσιο αυτό, προς αποφυγή δημιουργίας συνθηκών μη εκπλήρωσης ή καθυστέρησης στην εκπλήρωση από τον ΔΕΣΦΑ των ανωτέρω θεμελιωδών καθηκόντων του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ενωσιακό και εθνικό δίκαιο αλλά και τις πράξεις της Αρχής, προσήκει η ενεργητική και προδραστική ενημέρωση της ΡΑΕ, μέσω της τακτικής κοινοποίησης των Ημερήσιων Διατάξεων του ΔΣ και της ΓΣ, στις περιπτώσεις που περιέχεται θέμα συναφές με τις ανωτέρω εμβληματικές υποχρεώσεις του Διαχειριστή.

Επειδή, σε κάθε περίπτωση, ο Διαχειριστής οφείλει να τηρεί απαρέγκλιτα το ελληνικό και ενωσιακό δίκαιο και να συμμορφώνεται προς τις προβλέψεις του νόμου και τις αποφάσεις του Ρυθμιστή και των οργάνων της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή των διατάξεων του ενωσιακού, του εθνικού δικαίου και των αποφάσεων του Ρυθμιστή, επί ζητημάτων ασφάλειας εφοδιασμού της χώρας και της Ένωσης αλλά και θεμάτων δημοσίου συμφέροντος, δεν είναι δυνατόν να τίθεται σε αμφισβήτηση με αποφάσεις του ΔΣ της ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

Επειδή, η Αρχή θεωρεί ότι η οποιαδήποτε μεταβολή των όρων που αφορούν την οργάνωση και τη δομή του Διαχειριστή καθώς και των μετόχων του, ενδέχεται να ενέχει ουσιαστική επιρροή επί της πλήρωσης των προϋποθέσεων ανεξαρτησίας και των άρθρων 9 επ. της Οδηγίας. Για τον λόγο αυτό είναι απολύτως κρίσιμη η άμεση και πλήρης ενημέρωση της Αρχής.

Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση και εφόσον η ΔΕΣΦΑ Α.Ε, υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής της, οφείλει κατά την οριζόμενη στο άρθρο 25 προθεσμία πλήρους εφαρμογής της, να έχει θέσει σε εφαρμογή πλαίσιο και διαδικασίες για την επίτευξη της αναγκαίας ασφάλειας και αξιοπιστίας των πληροφοριακών συστημάτων και δικτύων, γνωστοποιώντας τα στη ΡΑΕ και σε κάθε άλλη αρμόδια εθνική αρχή σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Επειδή, η παρούσα παράγει αποτελέσματα μετά την περάτωση της διαδικασίας που καθορίζεται με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 715/2009 και για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο συνεχίζουν να ισχύουν τα δεδομένα που έλαβε υπόψη η Αρχή για την έκδοση της παρούσας απόφασης και πληρούνται όλοι οι καθοριζόμενοι όροι και προϋποθέσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω και με την επιφύλαξη της διαρκούς συμμόρφωσης με το εθνικό και ενωσιακό πλαίσιο κανόνων δικαίου, καθώς και της τήρησης των όρων που αναφέρονται στην παρούσα, αποφασίζει:

1. Την πιστοποίηση της εταιρείας «ΔΕΣΦΑ Α.Ε.» ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας, κατά τα οριζόμενα στην Οδηγία 2009/73 και στον ν. 4001/2011.

2. Η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οφείλει όπως:

2.1 Εντός (3) τριών εργάσιμων ημερών από την ημέρα ολοκλήρωσης της διαδικασίας αλλαγής του ιδιοκτησιακού της καθεστώτος, ενημερώσει γραπτώς τη ΡΑΕ.

2.2 Εντός (3) τριών μηνών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας αλλαγής του ιδιοκτησιακού καθεστώτος αυτής, διαμορφώσει, κατόπιν σχετικής διαβούλευσης με τη ΡΑΕ, και εισηγηθεί στη ΡΑΕ προς έγκριση συγκεκριμένο σχέδιο, σύμφωνα με το οποίο θα διασφαλίζεται η κάλυψη σε μόνιμη βάση των θέσεων εργασίας που είναι απαραίτητες για την εκπλήρωση των υποχρεώσεων της εταιρείας ως Διαχειριστή του ΕΣΦΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο και την Οδηγία, με προσωπικό που διαθέτει ήδη την αναγκαία τεχνογνωσία και εμπειρία.

2.3 Ο Διαχειριστής οφείλει να γνωστοποιεί αμελλητί στη ΡΑΕ, κάθε μεταβολή της μετοχικής του σύνθεσης καθώς και αυτής των μετόχων του. Επίσης, να γνωστοποιεί αμελλητί στη ΡΑΕ κάθε τροποποίηση του καταστατικού, μεταβολή Μελών Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπών οργάνων καθώς και σημαντικών ενδοεταιρικών μεταβολών που αφορούν τον ίδιο όσο και τους μετόχους του.

2.4 Ο Διαχειριστής οφείλει να γνωστοποιεί αμελλητί στη ΡΑΕ κάθε γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει στην απόκτηση από μέτοχό του ή συνδεδεμένη με μέτοχό του επιχείρηση, δικαιωμάτων που τού παρέχουν άμεσα ή έμμεσα τη δυνατότητα να ασκήσει έλεγχο ή ακόμη και επιρροή επί επιχειρήσεως που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου, η οποία δραστηριοποιείται είτε στην Ελλάδα είτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση είτε στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο είτε στην Ενεργειακή Κοινότητα.

2.5 Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου υποβάλλουν δήλωση σχετικά με το ότι δεν κατείχαν επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση, άμεσα ή έμμεσα, που να συνδέεται με επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή/και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή/και φυσικού αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και την Ενεργειακή Κοινότητα, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον έξι (6) μηνών πριν τον διορισμό τους από τη Γενική Συνέλευση. Το εν λόγω ασυμβίβαστο ισχύει καθ’ όλη τη διάρκεια της άσκησης των καθηκόντων τους. Οι ανωτέρω όροι καταλαμβάνουν και όλα τα διευθυντικά στελέχη και τα πρόσωπα που ασκούν καθήκοντα εκπροσώπησης, διοίκησης και διαχείρισης κατ` εξουσιοδότηση του Διοικητικού Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα που λογοδοτούν απευθείας σε αυτά για ζητήματα που αφορούν στη λειτουργία, τη συντήρηση ή την ανάπτυξη του Συστήματος. Περαιτέρω, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, μετά τη λήξη της απασχόλησής τους στην ΔΕΣΦΑ ΑΕ, δεν επιτρέπεται να έχουν καμία επαγγελματική θέση ή ευθύνη, συμφέρον ή επιχειρηματική σχέση που να συνδέεται με οποιοδήποτε επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην παραγωγή ή/και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή/και φυσικού αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο και την Ενεργειακή Κοινότητα, για χρονικό διάστημα τεσσάρων (4) ετών.

2.6 Η ΡΑΕ δύναται να υποβάλει αντιρρήσεις σχετικά με τον διορισμό, την ανανέωση, την παύση αλλά και το πλαίσιο εργασίας -συμπεριλαμβανομένης της αμοιβής, της διάρκειας και της φύσης της απασχόλησης- των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, εντός χρονικού διαστήματος ενός (1) μηνός από την κοινοποίηση των ανωτέρω στην Αρχή. Η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οφείλει σχετικώς να ενημερώνει αμελλητί τη ΡΑΕ, καθώς και να συμμορφώνεται με τις συναφείς τυχόν αποφάσεις της Αρχής. Ειδικότερα, ως προς τον ορισμό των μελών του ΔΣ, η ΡΑΕ διασφαλίζει την πλήρωση των προϋποθέσεων της επαγγελματικής ανεξαρτησίας και προσήκουσας επάρκειας. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασής τους ή οποιασδήποτε άλλης μορφής πρόωρης λήξης της απασχόλησής τους, τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου δύνανται να προσφύγουν στη ΡΑΕ, κατά τις διατάξεις του άρθρου 34 του νόμου, ώστε να ελεγχθεί η τυχόν σύνδεση της ανωτέρω παύσης τους με λόγους που συνδέονται με την ανεξαρτησία τους και την προσήκουσα εκτέλεση των καθηκόντων τους, σε εκπλήρωση των υποχρεώσεων του Διαχειριστή εκ του κείμενου πλαισίου.

2.7 Μόλις συγκροτηθεί σε σώμα το Διοικητικό Συμβούλιο, καθώς και σε κάθε περίπτωση μεταβολής των Μελών του, η ΔΕΣΦΑ Α.Ε οφείλει να υποβάλει στη ΡΑΕ Υπεύθυνες Δηλώσεις των εν λόγων προσώπων περί του ότι συμμορφώνονται με τα οριζόμενα στο στοιχείο δ), παράγραφος 1, άρθρο 9 της Οδηγίας.

2.8 Ο Διαχειριστής, εντός τριών (3) μηνών από την παραλαβή της παρούσας απόφασης, οφείλει να υποβάλει στη ΡΑΕ προς έγκριση, διαδικασία που να διασφαλίζει ότι ευαίσθητες πληροφορίες, δηλαδή πληροφορίες που δύνανται να συνδέονται με ζητήματα στρατηγικού σχεδιασμού της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ή με εμπιστευτικά δεδομένα της λειτουργίας των ενεργειακών αγορών, καθώς και πληροφορίες που δύνανται να παράσχουν καθ’ οιονδήποτε τρόπο ανταγωνιστικό πλεονέκτημα σε επιχείρηση που δραστηριοποιείται στην αγορά της ενέργειας είτε και σε έτερη επιχείρηση στην οποία ασκείται «έλεγχος» με την έννοια του Κανονισμού 139/2004 του Συμβουλίου περί συγκεντρώσεων δεν κοινοποιούνται στους μετόχους της ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

2.9 Ο Διαχειριστής οφείλει να υποβάλλει σε ετήσια βάση στην ΡΑΕ, έκθεση αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαφύλαξης της εμπιστευτικότητας και προστασίας των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.

2.10 Ο Διαχειριστής οφείλει να υποβάλλει σε ετήσια βάση στην ΡΑΕ, έκθεση περί της διαρκούς συμμόρφωσής του, καθώς και των μετόχων του, προς τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας.

2.11 Σε περίπτωση που οι παρούσες περιστάσεις μεταβληθούν καθ’ οιονδήποτε τρόπο, η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οφείλει να ενημερώσει αμελλητί και προσηκόντως την Αρχή, τεκμηριώνοντας, παράλληλα, τη συνέχιση της συμμόρφωσής της με τις διατάξεις του άρθρου 62 του νόμου και του άρθρου 9 της Οδηγίας, και πάντως με την επιφύλαξη λήψης τυχόν επιπρόσθετων αναγκαίων μέτρων από την Αρχή.

2.12 Η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οφείλει να τηρεί απαρέγκλιτα το ελληνικό και ενωσιακό δίκαιο και να συμμορφώνεται

προς τις προβλέψεις του νόμου και τις αποφάσεις του Ρυθμιστή και των οργάνων της Ένωσης.

2.13 Ειδικότερα, όσον αφορά στην ανάπτυξη του ΕΣΦΑ, ο Διαχειριστής καταρτίζει Πρόγραμμα Ανάπτυξης, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 68 παρ. 2 εδάφιο (κγ) του ν. 4001/2011 και τον Κώδικα Διαχείρισης ΕΣΦΑ. Το Πρόγραμμα Ανάπτυξης εγκρίνεται από τη ΡΑΕ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 14 του ν. 4001/2011.

2.14 Ειδικότερα, όσον αφορά στην ασφάλεια εφοδιασμού, η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οφείλει να συμμορφώνεται με το εθνικό και ενωσιακό δίκαιο και τη στρατηγική που διαμορφώνεται, καθώς και με τις κανονιστικές και ατομικές πράξεις που εκδίδονται από τον Ρυθμιστή, σε άσκηση των αρμοδιοτήτων του εκ των άρθρων 12 και 73 του νόμου, καθώς και εκ των ευρωπαϊκών Κανονισμών.

2.15 Ειδικότερα, όσον αφορά στις μείζονος σημασίας υποχρεώσεις του Διαχειριστή, προεχόντως στο πλαίσιο της κατάρτισης και υλοποίησης του Προγράμματος Ανάπτυξης, καθώς και της ασφάλειας εφοδιασμού, η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ενημερώνει διαρκώς τη ΡΑΕ, με κάθε πρόσφορο μέσο και ιδίως με την τακτική κοινοποίηση των Ημερήσιων Διατάξεων του Διοικητικού Συμβουλίου και της Γενικής Συνέλευσης. Περαιτέρω, η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. υποχρεούται να παράσχει στη ΡΑΕ, κατόπιν αιτήματος της τελευταίας, τα πρακτικά των εν λόγω συνεδριάσεων.

2.16 Υποβάλλει προς έγκριση στη ΡΑΕ όλες τις τεχνικές, εμπορικές, οικονομικές συμφωνίες που συνάπτει με την εταιρεία «TAP A.G.» ή που αφορούν στον αγωγό μεταφοράς φυσικού αερίου TAP.

2.17 Ενημερώνει αμελλητί την Αρχή σχετικά με ενδεχόμενη πρόθεση ανάπτυξης μη ρυθμιζόμενων δραστηριοτήτων και τεκμηριώνει τη μη αρνητική τους επίπτωση στην εκπλήρωση των υποχρεώσεών της εκ του Ενεργειακού νόμου, καθώς και τη μη επιβάρυνση του Ρυθμιζόμενου Εσόδου. Η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. δεν προβαίνει σε καμία τέτοια δραστηριότητα χωρίς τη συναίνεση της Αρχής, η οποία δύναται να χορηγείται, ρητώς ή σιωπηρώς, εντός δύο (2) μηνών από την ενημέρωσή της με πλήρη στοιχεία.

3. Η ΡΑΕ αξιολογεί σε συνεχή βάση τη συμμόρφωση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. με το σύνολο των υποχρεώσεών της που απορρέουν από το εθνικό και ενωσιακό πλαίσιο και τους όρους πιστοποίησης, καθώς και επιβεβαιώνει τη συμβατότητα της δομής του Διαχειριστή και των μετόχων του με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας. Η Αρχή δύναται, σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, να επανελέγξει τη συνέχιση πλήρωσης των όρων της παρούσης πιστοποίησης προβαίνοντας στην λήψη των κατά περίσταση ενδεδειγμένων μέτρων.

4. Τη δημοσίευση της παρούσας απόφασης (Μη Εμπιστευτική Έκδοση) στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης (ΦΕΚ), με προσαρτημένες: (α) την απόφαση ΡΑΕ 767/2018 για την «Προκαταρκτική Πιστοποίηση της ανώνυμης εταιρείας “Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου” ως Διαχειριστή Μεταφοράς Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ» (Μη Εμπιστευτική Έκδοση) και (β) την υπό στοιχεία C(2018)7147 final/24.10.2018 Γνώμη της Επιτροπής “pursuant to Article 3(1) of Regulation (EC) No 715/2009 and Article 10 of Directive 2009/73/EC – Greece – Certification of DESFA.”, καθώς και την ανάρτησή τους στο Πρόγραμμα ΔΙΑΥΓΕΙΑ και στον ιστότοπο της ΡΑΕ.

5. Την κοινοποίηση της παρούσας απόφασης (Εμπιστευτική Έκδοση) στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στη ΔΕΣΦΑ Α.Ε., στη ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ Α.Ε., στο ΤΑΙΠΕΔ και το Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

Αθήνα, 13 Δεκεμβρίου 2018

Ο Πρόεδρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΟΥΛΑΞΗΣ

Αριθμ. απόφ. 767/2018

Προκαταρκτική Πιστοποίηση της ανώνυμης εταιρείας «Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου» ως Διαχειριστή Μεταφοράς Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

Η ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΗ ΑΡΧΗ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ
(Συνεδρίαση την 6η Αυγούστου 2018)

Λαμβάνοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις του ν. 4001/2011 «Για τη λειτουργία Ενεργειακών Αγορών Ηλεκτρισμού και Φυσικού Αερίου, για Έρευνα, Παραγωγή και δίκτυα μεταφοράς Υδρογονανθράκων και άλλες ρυθμίσεις» (ΦΕΚ Α΄ 179/22.08.2011), όπως ισχύει, και ιδίως τις διατάξεις των άρθρων 19, 61, 62, 64, 63Α έως και 63Ι, εφεξής ο «Νόμος».

2. Τις διατάξεις του ν. 3428/2005 (ΦΕΚ Α΄ 313/27.12.2005), όπως ισχύει, και ιδίως τη διάταξη του άρθρου 7, παρ. 1 έως 6, αυτού.

3. Τις διατάξεις της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά φυσικού αερίου και με την κατάργηση της Οδηγίας 2003/55/ΕΚ, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 211/94 της 14.8.2009, και ιδίως τα άρθρα 9 και 10 αυτής, εφεξής η «Οδηγία».

4. Τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 σχετικά με τους όρους πρόσβασης στα δίκτυα μεταφοράς φυσικού αερίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1775/2005, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 211/36 της 14.8.2009 και ιδίως το άρθρο 3 αυτού, εφεξής ο «Κανονισμός».

5. Τις διατάξεις του Κανονισμού (ΕΕ) 2017/1938 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με τα μέτρα κατοχύρωσης της ασφάλειας εφοδιασμού με φυσικό αέριο και με την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 994/2010, Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων L 280 της 28.10.2017.

6. Τα ερμηνευτικά σημειώματα για την εφαρμογή της Οδηγίας 2009/72/ΕΚ για τον ηλεκτρισμό καθώς και της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ για το φυσικό αέριο, και ιδίως

το ερμηνευτικό σημείωμα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με τον διαχωρισμό με τίτλο «Commission Staff Working Paper, The Unbundling Regime, Brussels, 22 January 2010», (https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2010_01_21_the_unbundling_regime.pdf) και τη Σύγκρουση Συμφερόντων στην περίπτωση επενδυτών, «Commission Staff Working Paper, Ownership Unbundling - The Commission's Practice in assessing the presence of a conflict of interest including in case of financial investors, SWD (2013)177final/08.05.2013»,(https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/swd_2013_0177_en.pdf).

7. Το κείμενο εργασίας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής σχετικά με την πιστοποίηση των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς κατά το άρθρο 10 της Οδηγίας και το άρθρο 3 του Κανονισμού, καθώς και το ερωτηματολόγιο που το συνοδεύει με τίτλο «Staff Working Paper and Questionnaire [SEC(2011)1095, 21/09/2011]».

8. Την αριθμ. 1412/2011 απόφαση της ΡΑΕ με τίτλο «Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Πιστοποίηση Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς», με την οποία περιγράφονται τα κριτήρια αξιολόγησης και αναλύονται οι απαιτούμενες πληροφορίες και τεκμηρίωση για τον έλεγχο του Φακέλου Πιστοποίησης Διαχειριστή Μεταφοράς.

9. Την αριθμ. 523/2014 απόφαση της ΡΑΕ με τίτλο «Τελική Απόφαση Πιστοποίησης της εταιρείας "Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ) Α.Ε. ως Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Φυσικού Αερίου"» (ΦΕΚ Β’ 2572/26.9.2014).

10. Την αριθμ. 515/2013/R/Gas απόφαση της Ιταλικής Ρυθμιστικής Αρχής (ARERA) με την οποία πιστοποιήθηκε η εταιρεία SNAM RETE GAS S.p.A ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού κατά το άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

11. Την αριθμ. 318/2016/R/Gas απόφαση της Ιταλικής Ρυθμιστικής Αρχής (ARERA) με την οποία επιβεβαιώθηκε εκ νέου η πιστοποίηση της εταιρείας SNAM RETE GAS S.p.A ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού κατά το άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

12. Την αριθμ. IET/1942/2014 απόφαση της Ισπανικής Ρυθμιστικής Αρχής με την οποία πιστοποιήθηκε η εταιρεία Enagas Transporte SAU ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού κατά το άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

13. Την αριθμ. (B) 120927-CDC-1166 απόφαση της Βελγικής Ρυθμιστικής Αρχής με την οποία πιστοποιήθηκε η εταιρεία Fluxys S.A. ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού κατά το άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ.

14. Την αριθμ. 1160/11.05.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-236641/14.05.2018) επιστολή της ΔΕΣΦΑ προς τη ΡΑΕ με την οποία έγινε η «Γνωστοποίηση σχεδιαζόμενης συναλλαγής κατ΄ άρθρο 64 παρ. 4 του ν. 4001/2011» [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

15. Την αριθμ. 1169/08.06.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-240691/11.06.2018) επιστολή της ΔΕΣΦΑ προς τη ΡΑΕ με την οποία υπέβαλε «Αίτηση ελέγχου της πλήρωσης των κριτηρίων πιστοποίησης του ΔΕΣΦΑ υπό το πρότυπο του πλήρους ιδιοκτησιακά διαχωρισμένου διαχειριστή» [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

16. Τα αριθμ. 1178/05.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242386/06.07.2018), Ι-242439/09.07.2018, 1183/06.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242444/09.07.2018), 1184/10.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242625/11.07.2018) και 1187/13.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242818/16.07.2018) έγγραφα της εταιρείας ΔΕΣΦΑ προς τη ΡΑΕ, με τα οποία υποβλήθησαν οι απαιτούμενες, στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστοποίησης, πληροφορίες και στοιχεία [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ].

17. Τα αριθμ. ΡΑΕ Ο-72565/3.7.2018 και Ο-72578/4.7.2018 έγγραφα της Αρχής, με τα οποία ζητήθηκε η υποβολή πρόσθετων στοιχείων σχετικά με την πιστοποίηση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου κατά το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, προκειμένου για την πληρότητα του σχετικού φακέλου [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ].

18. Τα αριθμ. 36137/05.07.2018 (αριθμ. ΡΑΕ Ι-242400/06.07.2018), και Ι-242419/06.07.2018 έγγραφα του ΤΑΙΠΕΔ, με τα οποία υποβλήθησαν στη ΡΑΕ οι απαιτούμενες, στο πλαίσιο της διαδικασίας πιστοποίησης, πληροφορίες και στοιχεία [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΑ].

19. Το αριθμ. ΡΑΕ Ι-243674/30.07.2018 ηλεκτρονικό έγγραφο της εταιρείας ΔΕΣΦΑ προς τη ΡΑΕ, με το οποίο υπεβλήθη σχέδιο του καταστατικού της εταιρείας ΔΕΣΦΑ Α.Ε, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της σχεδιαζόμενης συναλλαγής [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

20. Την αριθμ. C(2018) 4748 (τελική) απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής υπό το άρθρο 6 παρ. 1 περ. β΄ του Κανονισμού (ΕΚ) 139/2004 του Συμβουλίου, της 20ής Ιανουαρίου 2004, για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων, στην υπόθεση M.8953 – SNAM/DESFA (2018/C 277/01).

21. Το γεγονός ότι με την παρούσα δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού.

Σκέφθηκε ως εξής:

Ι. Ιστορικό

Η εταιρεία «Διαχειριστής Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (ΔΕΣΦΑ) Α.Ε.» ιδρύθηκε το 2007 βάσει του νόμου 3428/2005 για την απελευθέρωση της αγοράς φυσικού αερίου, ως 100% θυγατρική εταιρεία της Δημόσιας Επιχείρησης Φυσικού Αερίου Α.Ε. (ΔΕΠΑ Α.Ε.). Η εταιρεία ΔΕΣΦΑ είναι ιδιοκτήτης του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου και έχει τα πλήρη και αποκλειστικά δικαιώματα στη λειτουργία, διαχείριση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη του ΕΣΦΑ, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 68 του ν. 4001/2011, καθώς και στη δευτερογενή νομοθεσία. Περαιτέρω, η ΔΕΣΦΑ ΑΕ είναι πιστοποιημένος Διαχειριστής, ως Ανεξάρτητος Διαχειριστής Μεταφοράς Φυσικού Αερίου σύμφωνα με την αριθμ. 523/2014 απόφαση της Ρυθμιστικής Αρχής Ενέργειας (σχετ.9).

Με την αριθμ. 206/25.04.2012 απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Αναδιαρθρώσεων και Αποκρατικοποιήσεων του Ελληνικού Δημοσίου, το Ελληνικό Δημόσιο

μεταβίβασε ποσοστό 65% του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΠΑ στο Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ) ενώ το υπόλοιπο 35% παρέμεινε στην εταιρεία Ελληνικά Πετρέλαια Α.Ε.(ΕΛΠΕ).

Εν συνεχεία, το Κυβερνητικό Συμβούλιο για την Οικονομική Πολιτική με την αριθμ. 51/01.03.2017 απόφασή του, ενέκρινε, μεταξύ άλλων, τη λήψη απόφασης για τη διάθεση ποσοστού 31% των μετοχών που κατέχει μέσω της ΔΕΠΑ το ΤΑΙΠΕΔ, σε συνδυασμό με το ποσοστό 35% των μετοχών που κατέχουν μέσω της ΔΕΠΑ τα ΕΛΠΕ και την επιστροφή στο Ελληνικό Δημόσιο του υπολοίπου ποσοστού 34% των μετοχών του ΔΕΣΦΑ και εξουσιοδότησε το ΤΑΙΠΕΔ να σχεδιάσει και να υλοποιήσει τη διαδικασία για την πώληση της εν λόγω συμμετοχής.

Ειδικότερα, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 63Α ν. 4001/2011, ως τροποποιήθηκε και ισχύει, το 66% των μετοχών που κατέχει η ΔΕΠΑ Α.Ε. επί του μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ ορίστηκε να πωληθεί και να μεταβιβαστεί μέσω διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας, που διενεργείται από το ΤΑΙΠΕΔ, το δε υπόλοιπο 34% να μεταβιβαστεί στο Ελληνικό Δημόσιο.

Κατά τα νόμω οριζόμενα, στις 26 Ιουνίου 2017, το ΤΑΙΠΕΔ και τα ΕΛΠΕ συνήψαν δεσμευτικό μνημόνιο συνεννόησης σχετικά με την κοινή πώληση των αντίστοιχων μετοχών τους ενώ την ίδια ημέρα απηύθυναν πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για τη συμμετοχή στη διαγωνιστική διαδικασία για την πώληση του 66% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρείας ΔΕΣΦΑ.

Σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της διαγωνιστικής διαδικασίας, το διοικητικό συμβούλιο του ΤΑΙΠΕΔ ανακήρυξε την κοινοπραξία των εταιρειών Snam S.p.A, Enagas Internacional S.L.U. και Fluxys S.A. ως προτιμητέο επενδυτή ενώ η συναλλαγή εγκρίθηκε και από την Έκτακτη Γενική Συνέλευση των ΕΛΠΕ, στις 14 Μαΐου 2018.

Λαμβάνοντας υπόψη τα οριζόμενα στη διάταξη της παρ. 4 του άρθρου 64 του νόμου («Κάθε Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου υποχρεούται να γνωστοποιεί αμελλητί στη ΡΑΕ κάθε σχεδιαζόμενη συναλλαγή που ενδεχομένως καθιστά αναγκαία την επανεκτίμηση της συμμόρφωσης του προς τις επιταγές του παρόντος κεφαλαίου.), η ΔΕΣΦΑ με το αριθμ. Ι-236641/14.5.2018 (Σχετ. 14) έγγραφο γνωστοποίησε στη ΡΑΕ τη σχεδιαζόμενη συναλλαγή που αφορά στην πώληση του 66% του μετοχικού της κεφαλαίου στην κοινοπραξία των εταιρειών Snam S.p.A, Enagas Internacional S.L.U. και Fluxys S.A.

Σε ανταπόκριση, η ΔΕΣΦΑ Α.Ε., με το αριθμ. ΡΑΕ Ι-240691/11.6.2018 έγγραφό της, υπέβαλε κατ’ αρχήν αίτηση πιστοποίησης, η οποία συμπληρώθηκε με τα ανωτέρω αναφερόμενα σχετικά έγγραφα, ως απαιτείται βάσει της απόφασης ΡΑΕ 1412/2011.

Ακολούθως, η Αρχή, με τα αριθμ. ΡΑΕ Ο-72565/3.7.2018 και Ο-72578/4.7.2018 έγγραφά της (Σχετ. 15), αιτήθηκε αφενός τη συμπλήρωση του φακέλου πιστοποίησης με τα απαιτούμενα έγγραφα, αφετέρου την υποβολή πρόσθετων στοιχείων (Σχετ. 16).

Τέλος, με τα αριθμ. ΡΑΕ Ι-242400/06.07.2018 και Ι-242419/06.07.2018 έγγραφα του ΤΑΙΠΕΔ, καθώς και με το αριθμ. ΡΑΕ Ι-243674/30.07.2018 έγγραφο του ΔΕΣΦΑ ολοκληρώθηκε η υποβολή των κρίσιμων στοιχείων, προκειμένου για την αξιολόγηση από την Αρχή της αίτησης πιστοποίησης της ΔΕΣΦΑ ΑΕ υπό το πρότυπο του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς διαχωρισμένης ιδιοκτησίας.

ΙΙ. Θεσμικό Πλαίσιο

1. Καθήκοντα και Υποχρεώσεις Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς

Δυνάμει του άρθρου 67 παρ. 3 ν. 4001/2011, όπως ισχύει, στον ΔΕΣΦΑ έχει ανατεθεί η διαχείριση του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου («3. Η διαχείριση του ΕΣΦΑ ανατίθεται με τον παρόντα νόμο στο ΔΕΣΦΑ ΑΕ, η δε άσκηση της δραστηριότητας του τελευταίου διέπεται από τις ρυθμίσεις του παρόντος νόμου. Κάθε υφιστάμενη διάταξη που παραπέμπει ή αναφέρεται σε άδεια κυριότητας ή διαχείρισης του ΕΣΦΑ νοείται ως παραπομπή στις οικείες διατάξεις του παρόντος νόμου.»).

Στο πλαίσιο αυτό, όπως ορίζεται στο άρθρο 68 παρ. 1 ν. 4001/2011, «Η ΔΕΣΦΑ ΑΕ λειτουργεί, συντηρεί, διαχειρίζεται, εκμεταλλεύεται και αναπτύσσει το ΕΣΦΑ και τις διασυνδέσεις που εντάσσονται σε αυτό, προκειμένου το ΕΣΦΑ να είναι οικονομικά αποδοτικό, τεχνικά άρτιο και ολοκληρωμένο, ώστε να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των Χρηστών σε Φυσικό Αέριο, κατά τρόπο ασφαλή, επαρκή, αξιόπιστο και οικονομικά αποδοτικό και να διασφαλίζεται η λειτουργία μίας ενιαίας αγοράς φυσικού αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η προστασία του περιβάλλοντος.».

Το πλέγμα των καθηκόντων και υποχρεώσεων του ΔΕΣΦΑ καθορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του ενωσιακού δικαίου (βλ. Οδηγία 2009/73, ιδίως άρθρα 13 και 22, Κανονισμοί 715/2009 και 2017/1938) και του ν. 4001/2011 (βλ. άρθρα 68 έως 73), ενώ εξειδικεύεται περαιτέρω στη δευτερογενή νομοθεσία (Κώδικας Διαχείρισης του ΕΣΦΑ).

2. Πιστοποίηση: Γενικές Αρχές και Αρμοδιότητα ΡΑΕ

Όπως ορίζεται στο άρθρο 9 παρ. 1 της Οδηγίας, καθώς και στην εναρμονισμένη με αυτήν διάταξη του άρθρου 61 του νόμου, «1. Κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, ασκεί τις αρμοδιότητες του διαχειριστή του εν λόγω Συστήματος σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.».

Περαιτέρω, στο άρθρο 62 του νόμου, με το οποίο ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη το άρθρο 9 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ, με τίτλο «Διαχωρισμένοι Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου» ορίζεται ότι:

«1. Για την άσκηση των αρμοδιοτήτων Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, θα πρέπει να πληρούνται σωρευτικά οι κάτωθι προϋποθέσεις:

(α) Το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται:

(αα) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα Έλεγχο επί επιχείρησης που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου και συγχρόνως να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή σε Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας, ούτε

(ββ) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο επί Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας ή επί Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή ηλεκτρικής ενέργειας και συγχρόνως να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου.

(β) Το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται να διορίζουν μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή οργάνων με εκπροσωπευτική εξουσία σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή σε Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου και

(γ) Το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται να είναι μέλος του διοικητικού συμβουλίου ή οργάνων με εκπροσωπευτική εξουσία τόσο σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου όσο και σε Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.

2. Τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία α` και β`, περιλαμβάνουν ειδικότερα:

(α) την εξουσία άσκησης δικαιωμάτων ψήφου,

(β) την εξουσία διορισμού μελών του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση ή

(γ) την κατοχή πλειοψηφικού μεριδίου στο μετοχικό ή εταιρικό κεφάλαιο της επιχείρησης ή του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.

3. Η υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 61 θεωρείται ότι πληρούται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις που έχουν στην κυριότητα τους Συστήματα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου έχουν συστήσει κοινοπραξία, η οποία ενεργεί ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου σε δύο ή περισσότερα κράτη - μέλη για τα εν λόγω Συστήματα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου. Ουδεμία άλλη επιχείρηση επιτρέπεται να συμμετέχει στην κοινοπραξία, εκτός εάν έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 14 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ ως ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος ή αν έχει πιστοποιηθεί ως ανεξάρτητος διαχειριστής μεταφοράς για τους σκοπούς του Κεφαλαίου IV της ίδιας Οδηγίας.

4. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, εφόσον το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 2, στοιχεία α`, β` και γ`, είναι το Ελληνικό Δημόσιο ή άλλος φορέας, οργανισμός ή κρατικός λειτουργός του Δημόσιου Τομέα, τότε δύο διαφορετικοί φορείς του Δημόσιου Τομέα που ασκούν Έλεγχο αφ` ενός στο διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου ή σε Σύστημα Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και αφ` ετέρου σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου δεν θεωρούνται ότι είναι το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα, εφόσον δεν βρίσκονται υπό τον έλεγχο του ίδιου τρίτου φορέα του Δημόσιου Τομέα.

5. Οι Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και το προσωπικό τους υπόκεινται στις υποχρεώσεις εχεμύθειας σύμφωνα με το άρθρο 66 του παρόντος ως προς τις εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες, οι οποίες περιέρχονται σε γνώση τους κατά την εκτέλεση των καθηκόντων τους. Οι εν λόγω πληροφορίες δεν διαβιβάζονται σε επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου.

6. Οι επιχειρήσεις που ασκούν δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου δεν δικαιούνται σε καμία περίπτωση να αποκτούν τον Έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα άμεσα ή έμμεσα επί διαχωρισμένων Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου της χώρας ή άλλων κρατών - μελών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

7. Κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση που έχει στην κυριότητά της σύστημα μεταφοράς σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να παρεμποδίζεται να λάβει μέτρα για τη συμμόρφωση της με τις διατάξεις του παρόντος.».

Η εξέταση της πλήρωσης των ανωτέρω κριτηρίων χωρεί σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 10 της Οδηγίας «Διορισμός και πιστοποίηση διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς»:

«1. Προτού μια επιχείρηση εγκριθεί και διοριστεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς, πρέπει να πιστοποιηθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες των παραγράφων 4, 5 και 6 του παρόντος άρθρου και του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009.

2. Επιχειρήσεις οι οποίες έχουν στην ιδιοκτησία τους σύστημα μεταφοράς και έχουν πιστοποιηθεί από την εθνική ρυθμιστική αρχή ότι πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 9, σύμφωνα με την κατωτέρω διαδικασία πιστοποίησης, εγκρίνονται και διορίζονται ως διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς από τα κράτη μέλη. Ο διορισμός των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς κοινοποιείται στην Επιτροπή και δημοσιεύεται στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

3. Οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς γνωστοποιούν στη ρυθμιστική αρχή κάθε σχεδιαζόμενη συναλλαγή που ενδεχομένως καθιστά αναγκαία την επανεκτίμηση της συμμόρφωσής τους προς τις επιταγές του άρθρου 9.

4. Οι ρυθμιστικές αρχές παρακολουθούν τη διαρκή συμμόρφωση των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς προς τις επιταγές του άρθρου 9. Κινούν τη διαδικασία πιστοποίησης για να διαπιστωθεί η εν λόγω συμμόρφωση:

α) ύστερα από γνωστοποίηση του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς σύμφωνα με την παράγραφο 3·

β) με δική τους πρωτοβουλία, όταν περιέλθει σε γνώση τους ότι σχεδιαζόμενη αλλαγή των δικαιωμάτων ή της επιρροής επί των ιδιοκτητών συστημάτων μεταφοράς ή των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς ενδέχεται να καταλήξει σε παράβαση του άρθρου 9, ή όταν έχουν λόγο να θεωρήσουν ότι έχει συμβεί τέτοια παράβαση· ή

γ) ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση της Επιτροπής.

5. Οι ρυθμιστικές αρχές εκδίδουν απόφαση σχετικά με την πιστοποίηση διαχειριστή συστήματος μεταφοράς εντός τεσσάρων μηνών από την ημερομηνία της γνωστοποίησης του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή

από την ημερομηνία της αίτησης της Επιτροπής. Μετά την παρέλευση του εν λόγω χρονικού διαστήματος, θεωρείται ότι η πιστοποίηση έχει χορηγηθεί. Η ρητή ή σιωπηρή απόφαση της ρυθμιστικής αρχής παράγει αποτελέσματα μόνο μετά την περάτωση της διαδικασίας που καθορίζεται στην παράγραφο 6.

6. Η ρυθμιστική αρχή κοινοποιεί αμελλητί στην Επιτροπή τη ρητή ή σιωπηρή απόφαση σχετικά με την πιστοποίηση διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, μαζί με όλες τις σχετικές πληροφορίες που αφορούν την απόφαση. Η Επιτροπή ενεργεί με τη διαδικασία του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009.

7. Οι ρυθμιστικές αρχές και η Επιτροπή δύνανται να ζητήσουν από διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας οποιαδήποτε πληροφορία σχετική με την εκτέλεση των καθηκόντων τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

8. Οι ρυθμιστικές αρχές και η Επιτροπή τηρούν την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.».

Ειδικότερα, σχετικά με τον διορισμό και την πιστοποίηση των Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, όπως ορίζει το άρθρο 64 του νόμου, το οποίο μεταφέρει τις διατάξεις του άρθρου 10 της Οδηγίας:

«1. Κάθε υποψήφιος Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου υποχρεούται να γνωστοποιήσει στη ΡΑΕ τη συμμόρφωσή του προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου αιτούμενος τη χορήγηση πιστοποίησης. Ο Διαχειριστής υποχρεούται να υποβάλει την αίτησή του προβαίνοντας σε κάθε αναγκαία ενέργεια προκειμένου να τηρηθούν η διαδικασία και οι προθεσμίες του Κανονισμού (ΕΚ) 715/2009. Η αίτηση συνοδεύεται από όλα τα απαραίτητα έγγραφα και στοιχεία, συμπεριλαμβανομένων όσων αναφέρονται στο άρθρο 63 του παρόντος, και καταχωρείται στο μητρώο αιτήσεων της ΡΑΕ. Με απόφαση της η ΡΑΕ καθορίζει τα ειδικότερα έγγραφα και στοιχεία που συνοδεύουν την αίτηση του υποψήφιου Διαχειριστή. Η ΡΑΕ, εντός τασσόμενης προθεσμίας, δύναται να ζητήσει από τον υποψήφιο Διαχειριστή κάθε πληροφορία ή στοιχείο σχετικά με την υποβληθείσα αίτηση.

2. Η ΡΑΕ δύναται να ζητήσει από τον υποψήφιο διαχειριστή να υποβάλει, εντός ρητώς τασσόμενης προθεσμίας, κάθε πληροφορία ή στοιχείο σχετικά με την τήρηση των όρων του παρόντος άρθρου και του Κανονισμού (ΕΚ) 715/2009 ως προς τις προϋποθέσεις πιστοποίησης και να αιτηθεί με αιτιολογημένη απόφαση της τη λήψη μέτρων προς το σκοπό συμμόρφωσής του με τις διατάξεις του παρόντος. Κατόπιν γνωστοποίησης από τον υποψήφιο Διαχειριστή της συμμόρφωσής του με τις υποδείξεις της, η ΡΑΕ ενεργεί κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του παρόντος.

3. Η ΡΑΕ εκδίδει απόφαση σχετικά με την αίτηση του Διαχειριστή εντός αποκλειστικής προθεσμίας τεσσάρων (4) μηνών από την υποβολή της αίτησης. Σε κάθε περίπτωση, η αίτηση του Διαχειριστή θεωρείται ότι έχει γίνει αποδεκτή, εφόσον η ΡΑΕ δεν εκφράσει αντιρρήσεις, σύμφωνα με την παράγραφο 2, εντός της προθεσμίας του προηγούμενου εδαφίου. Η ΡΑΕ κοινοποιεί αμελλητί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή τη ρητή ή σιωπηρή απόφαση της σχετικά με την πιστοποίηση του Διαχειριστή μαζί με όλες τις σχετικές πληροφορίες. Η ρητή ή σιωπηρή απόφαση της ΡΑΕ παράγει αποτελέσματα μετά την περάτωση της διαδικασίας που καθορίζεται με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 715/2009. Η απόφαση της ΡΑΕ και η γνώμη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 715/2009, δημοσιεύονται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Κάθε Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου υποχρεούται να γνωστοποιεί αμελλητί στη ΡΑΕ κάθε σχεδιαζόμενη συναλλαγή που ενδεχομένως καθιστά αναγκαία την επανεκτίμηση της συμμόρφωσης του προς τις επιταγές του παρόντος κεφαλαίου.

5. Η ΡΑΕ τηρεί την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών που τίθενται υπόψη της κατά τη διαδικασία πιστοποίησης του Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.».

Συναφώς, οι αρμοδιότητες της Ρυθμιστικής Αρχής, προκειμένου για την πιστοποίηση αλλά και την παρακολούθηση της διαρκούς συμμόρφωσης των πιστοποιημένων διαχειριστών, ορίζονται στο άρθρο 19 του νόμου, ως έπεται:

«1. Η ΡΑΕ αποφασίζει σχετικά με την πιστοποίηση επιχειρήσεων Φυσικού Αερίου και ηλεκτρικής ενέργειας, σύμφωνα με τα κριτήρια και τη διαδικασία του άρθρου 64 για το Φυσικό Αέριο και του άρθρου 113 για την ηλεκτρική ενέργεια και, στην περίπτωση αιτημάτων που υποβάλλονται από νομικά πρόσωπα τα οποία προέρχονται από χώρα που δεν είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με τα κριτήρια και τη διαδικασία του άρθρου 65 για το Φυσικό Αέριο και του άρθρου 114 για την ηλεκτρική ενέργεια, προκειμένου οι επιχειρήσεις αυτές να οριστούν ως Διαχειριστές Συστήματος Μεταφοράς.

2. Η ΡΑΕ παρακολουθεί την από μέρους των Διαχειριστών των Συστημάτων Μεταφοράς διαρκή συμμόρφωση προς τα κριτήρια του Κεφαλαίου Β` του Τρίτου Μέρους και των Κεφαλαίων Β` και Γ` του Τέταρτου Μέρους και για το λόγο αυτόν, τηρώντας την εμπιστευτικότητα των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών, δύναται να ζητεί οποιαδήποτε πληροφορία και στοιχείο από τους Διαχειριστές των Συστημάτων Μεταφοράς και τις επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου.

3. Η ΡΑΕ δύναται να εκκινεί οποτεδήποτε διαδικασία ελέγχου της πλήρωσης των κριτηρίων πιστοποίησης και ιδίως:

(α) Ύστερα από γνωστοποίηση του Διαχειριστή του Συστήματος Μεταφοράς σχεδιαζόμενης συναλλαγής, που, ενδεχομένως, να καθιστά αναγκαία την επανεκτίμηση της πλήρωσης των κριτηρίων, κατά περίπτωση, του Κεφαλαίου Β` του Τρίτου Μέρους και των Κεφαλαίων Β` και Γ του Τέταρτου Μέρους.

(β) Με δική της πρωτοβουλία, όταν περιέλθει σε γνώση της, ότι σχεδιαζόμενη αλλαγή στον Έλεγχο ή στον τρόπο λήψης αποφάσεων των Κυρίων ή των Διαχειριστών των Συστημάτων Μεταφοράς ενδέχεται να καταλήξει σε

παράβαση των άρθρων 62 για το Φυσικό Αέριο και 110 για την ηλεκτρική ενέργεια.

(γ) Όταν διαπιστώνει, ότι έχει ήδη συντελεστεί παράβαση του άρθρου 62 για το Φυσικό Αέριο ή του άρθρου 110 για την ηλεκτρική ενέργεια.

(δ) Ύστερα από αιτιολογημένη αίτηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.».

Επιπρόσθετα, δυνάμει της νομοθετικής εξουσιοδότησης εκ των άρθρων 19, 64 παρ. 1 και 113 του νόμου, η ΡΑΕ εξέδωσε την αριθμ. 1412/2011 απόφασή της με τίτλο «Κατευθυντήριες Οδηγίες για την Πιστοποίηση Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς», με την οποία περιγράφονται τα κριτήρια αξιολόγησης και αναλύονται οι απαιτούμενες πληροφορίες και τεκμηρίωση για τον έλεγχο του Φακέλου Πιστοποίησης Διαχειριστή Μεταφοράς. Ειδικότερα, προκειμένου για την πιστοποίηση Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς», τα Παραρτήματα II και III καθορίζουν λεπτομερώς τα υποβλητέα έγγραφα και στοιχεία καθώς και τη διαδικασία.

3. Πιστοποίηση ΔΕΣΦΑ

Στο άρθρο 63 του νόμου με τίτλο «Απόκτηση συμμετοχής σε Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου», ορίζονται τα εξής:

«1. Κάθε νομικό ή φυσικό πρόσωπο που σκοπεύει να αποκτήσει, μεμονωμένα ή σε σύμπραξη με άλλα πρόσωπα, Συμμετοχή σε Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου υποχρεούται να ενημερώσει προηγουμένως τη ΡΑΕ και να κοινοποιήσει σε αυτήν το ποσοστό της συμμετοχής. Η ίδια υποχρέωση ισχύει και όταν αυξάνεται ήδη υφιστάμενη συμμετοχή, ούτως ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου ή του κεφαλαίου που κατέχει ένα πρόσωπο στο Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που κατά την εκάστοτε ισχύουσα εθνική και κοινοτική νομοθεσία δύνανται να εξομοιωθούν με κατοχή δικαιωμάτων ψήφου από το αυτό πρόσωπο, να φθάνει ή να υπερβαίνει τα κατώτατα όρια του 20%, 33% ή 50% του συνόλου των δικαιωμάτων ψήφου ή του κεφαλαίου ή ο Διαχωρισμένος Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου να καθίσταται θυγατρική του προσώπου που αποκτά τη Συμμετοχή.

2. Προκειμένου περί συμμετοχών που πραγματοποιούνται από νομικά πρόσωπα, η ΡΑΕ δικαιούται:

(α) Να ζητεί πληροφορίες για την ταυτότητα των φυσικών και νομικών προσώπων που άμεσα ή έμμεσα ελέγχουν τα νομικά πρόσωπα που προτίθενται να αυξήσουν ή να αποκτήσουν συμμετοχή σε Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου και

(β) να επιβάλλει την υποχρέωση να της γνωστοποιείται οποιαδήποτε μεταγενέστερη μεταβολή στην ταυτότητα αυτών των φυσικών ή νομικών προσώπων.

3. Εντός τριών (3) μηνών από τη γνωστοποίηση της απόκτησης ή αύξησης συμμετοχής, η ΡΑΕ υποχρεούται:

(α) Να εγκρίνει τη συμμετοχή ή

(β) να εκκινήσει τη διαδικασία πιστοποίησης σύμφωνα με το άρθρο 19 παράγραφος 3 του παρόντος, εφόσον εκτιμά ότι, εξαιτίας της απόκτησης συμμετοχής στο Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς, καθίσταται αναγκαία η επανεκτίμηση της πλήρωσης των κριτηρίων του άρθρου 62 ή

(γ) να εναντιωθεί, εφόσον η συμμετοχή συνεπάγεται την απόκτηση Ελέγχου ή την άσκηση οποιουδήποτε δικαιώματος, άμεσα ή έμμεσα, επί Διαχωρισμένων Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου που υπάγονται στην αρμοδιότητα της από επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή Φυσικού Αερίου.

4. Σε περίπτωση που πραγματοποιηθεί η συμμετοχή ή αυξηθεί η ήδη υφιστάμενη συμμετοχή χωρίς να ανακοινωθεί εκ των προτέρων στη ΡΑΕ ή χωρίς να εγκριθεί η πραγματοποίηση της, ή σε περίπτωση μη γνωστοποίησης στη ΡΑΕ της μεταβολής της ταυτότητας του φυσικού ή νομικού προσώπου που ελέγχει νομικό πρόσωπο με συμμετοχή σε Διαχωρισμένο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, αυτοδικαίως παύει να έχει αποτέλεσμα η άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από τη συμμετοχή του προσώπου. Επιπροσθέτως, η ΡΑΕ μπορεί με απόφασή της να επιβάλλει σε όσους παραβαίνουν την υποχρέωση προηγούμενης γνωστοποίησης της απόκτησης ή της αύξησης ήδη υφιστάμενης συμμετοχής, τις κυρώσεις του άρθρου 36.

5. Οι διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται αναλογικά και σε περιπτώσεις απόκτησης συμμετοχής σε Ανεξάρτητο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου.».

Επιπρόσθετα, το άρθρο 63Α «Ειδικές διατάξεις για την ΔΕΣΦΑ ΑΕ» προβλέπει τα ακόλουθα:

«1. Ειδικώς όσον αφορά στον ΔΕΣΦΑ Α.Ε., ο οποίος συστάθηκε με το π.δ. 33/2007 (Α`31) κατ` εξουσιοδότηση των διατάξεων του άρθρου 7 του ν. 3428/2005 (Α` 313), δεν εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 62 και 63 για τους διαχωρισμένους Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, για όσο διάστημα η ΔΕΠΑ Α.Ε. εξακολουθεί να συμμετέχει στο μετοχικό του κεφάλαιο. Στην περίπτωση αυτή στον ΔΕΣΦΑ Α.Ε. εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 63Β ως και 63Θ και η παράγραφος 4 του άρθρου 63 Ι.

2. Μέχρι τις 31.12.2017 το 66% των μετοχών που κατέχει η ΔΕΠΑ Α.Ε. επί του μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ Α.Ε. θα πωληθεί και μεταβιβαστεί μέσω διεθνούς διαγωνιστικής διαδικασίας που θα διενεργήσει το Ταμείο Αξιοποίησης Ιδιωτικής Περιουσίας του Δημοσίου (ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε.) και το υπόλοιπο 34% θα μεταβιβαστεί στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο θα εκπροσωπείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και

Το πωλούμενο ποσοστό του 66% του προηγούμενου εδαφίου, θα αποτελείται, μετά τη μεταβίβαση των μετοχών που κατέχει η ΔΕΠΑ Α.Ε. επί του μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ Α.Ε. στους μετόχους της, από το 35% των μετοχών που θα αντιστοιχεί στη συμμετοχή της ΕΛΠΕ Α.Ε. επί του μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ Α.Ε. και το 31% των μετοχών που θα αντιστοιχεί στη συμμετοχή του ΤΑΙΠΕΔ Α.Ε. επί του μετοχικού κεφαλαίου του ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

Οι όροι συμμετοχής στην εν λόγω διαγωνιστική διαδικασία των υποψήφιων επενδυτών πρέπει να εξασφαλίζουν την ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και την ύπαρξη σχε-

τικής τεχνογνωσίας μεταξύ των μετόχων του ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

Οι υποψήφιοι επενδυτές πρέπει να είναι είτε: (α) Διαχειριστές Συστήματος Μεταφοράς πιστοποιημένοι με τη διαδικασία των άρθρων 9 και 10 της Οδηγίας 2009/73/ΕΚ και μέλη του Ευρωπαϊκού Δικτύου Διαχειριστών Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου (ENTSO- G) ή νομικά πρόσωπα ελεγχόμενα αποκλειστικά από τέτοιο Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς ή νομικά πρόσωπα που έχουν τον άμεσο αποκλειστικό έλεγχο τέτοιου Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς ή νομικά πρόσωπα που ελέγχονται αποκλειστικά από νομικό πρόσωπο που έχει τον άμεσο αποκλειστικό έλεγχο τέτοιου Διαχειριστή Συστήματος, είτε (β) κοινοπραξίες, υπό την προϋπόθεση ότι τουλάχιστον ένα μέλος της κοινοπραξίας εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες των δικαιούμενων συμμετοχής υποψηφίων επενδυτών της περίπτωσης α` και ασκεί τουλάχιστον από κοινού έλεγχο της κοινοπραξίας. Ο όρος «έλεγχος» του προηγούμενου εδαφίου έχει την έννοια του ελέγχου, όπως ορίζεται στον Κανονισμό 139/2004/ΕΚ.».

3. Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας της παραγράφου 2 του παρόντος εφαρμόζονται και στον ΔΕΣΦΑ Α.Ε. υποχρεωτικά οι διατάξεις των άρθρων 62 και 63.».

4. Αρμοδιότητες ΡΑΕ σε σχέση με την άσκηση των καθηκόντων του πιστοποιημένου Διαχειριστή

Το άρθρο 41 της Οδηγίας προβλέπει τα ακόλουθα, σε σχέση ιδίως με την υποχρέωση εποπτείας του πιστοποιημένου Διαχειριστή από τον αρμόδιο Ρυθμιστή:

«1. Στη ρυθμιστική αρχή ανατίθενται τα εξής καθήκοντα:

α) να καθορίζει ή να εγκρίνει, σύμφωνα με διαφανή κριτήρια, ρυθμισμένα τιμολόγια μεταφοράς ή διανομής ή τις μεθόδους υπολογισμού τους·

β) να εξασφαλίζει τη συμμόρφωση των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και διανομής και, όπου συντρέχει περίπτωση, των ιδιοκτητών των συστημάτων, καθώς και όλων των επιχειρήσεων φυσικού αερίου, προς τις υποχρεώσεις που υπέχουν από την παρούσα οδηγία και από κάθε άλλη συναφή κοινοτική νομοθεσία, μεταξύ άλλων όσον αφορά διασυνοριακά θέματα·

γ) να συνεργάζεται για διασυνοριακά θέματα με τη ρυθμιστική αρχή ή τις ρυθμιστικές αρχές των οικείων κρατών μελών και με τον Οργανισμό·

δ) να συμμορφώνεται προς τις σχετικές, νομικά δεσμευτικές αποφάσεις του Οργανισμού και της Επιτροπής και να τις υλοποιεί·

ε) να υποβάλλει ετησίως στις αρμόδιες αρχές των κρατών μελών, τον Οργανισμό και την Επιτροπή έκθεση σχετικά με τη δραστηριότητά τους και την εκπλήρωση των καθηκόντων τους. Οι εκθέσεις αυτές αφορούν όλα τα μέτρα που ελήφθησαν και τα αποτελέσματα που επιτεύχθηκαν σε κάθε ένα από τα καθήκοντα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο·

στ) να εξασφαλίζει ότι δεν υπάρχουν διασταυρούμενες επιδοτήσεις μεταξύ των δραστηριοτήτων μεταφοράς, διανομής, αποθήκευσης, ΥΦΑ και προμήθειας·

ζ) να παρακολουθεί τα επενδυτικά προγράμματα των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς και να παρέχει, με την ετήσια έκθεσή της, αξιολόγηση των επενδυτικών προγραμμάτων των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς όσον αφορά τη συνέπειά τους με το διακοινοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης του δικτύου που αναφέρεται στο άρθρο 8 παράγραφος 3 στοιχείο β) του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009. Η αξιολόγηση αυτή μπορεί να περιέχει συστάσεις για την τροποποίηση των επενδυτικών αυτών προγραμμάτων·

η) να παρακολουθεί τη συμμόρφωση προς τους κανόνες ασφαλείας και αξιοπιστίας του δικτύου και να αξιολογεί τις προηγούμενες επιδόσεις, καθώς και να ορίζει ή να εγκρίνει τα πρότυπα και τις απαιτήσεις για την ποιότητα υπηρεσίας και εφοδιασμού, ή να συμβάλει σε αυτό σε συνεργασία με άλλες αρμόδιες αρχές·

θ) να παρακολουθεί το επίπεδο διαφάνειας, συμπεριλαμβανομένων των τιμών χονδρικής, και να διασφαλίζει τη συμμόρφωση των επιχειρήσεων φυσικού αερίου προς τις υποχρεώσεις περί διαφάνειας·

ι) να παρακολουθεί τον βαθμό και την αποτελεσματικότητα του ανοίγματος της αγοράς και του ανταγωνισμού σε επίπεδο χονδρικής και λιανικής, συμπεριλαμβανομένων των χρηματιστηρίων φυσικού αερίου, τις τιμές για τους οικιακούς πελάτες, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων προπληρωμής, το ποσοστό αλλαγής προμηθευτή, το ποσοστό διακοπής της παροχής, τα τέλη για την εκτέλεση των υπηρεσιών συντήρησης και τα παράπονα των οικιακών πελατών, καθώς και οποιαδήποτε στρέβλωση ή περιορισμό του ανταγωνισμού, συμπεριλαμβανομένης της παροχής τυχόν συναφών πληροφοριών, και να φέρει ενώπιον των οικείων αρχών ανταγωνισμού τυχόν σχετικές υποθέσεις· […]

ιγ) να παρακολουθεί τον χρόνο που χρειάζονται οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς και διανομής για τη σύνδεση και τις επισκευές·

ιδ) να παρακολουθεί και να εξετάζει τους όρους πρόσβασης στην αποθήκευση, στα αποθέματα εντός αγωγών και σε άλλες βοηθητικές υπηρεσίες κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 33. Σε περίπτωση που το καθεστώς πρόσβασης στην αποθήκευση καθορίζεται σύμφωνα με το άρθρο 33 παράγραφος 3, το καθήκον αυτό δεν περιλαμβάνει την εξέταση των τιμολογίων·

ιη) να παρακολουθεί την εφαρμογή των κανόνων που αφορούν τον ρόλο και τις αρμοδιότητες των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, των διαχειριστών συστημάτων διανομής, των προμηθευτών και των πελατών και άλλων παραγόντων της αγοράς σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 715/2009·

κ) να παρακολουθεί την υλοποίηση των μέτρων διασφάλισης που αναφέρονται στο άρθρο 46· […]

[…]

13. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν κατάλληλους και αποτελεσματικούς μηχανισμούς ρύθμισης, ελέγχου και διαφάνειας ώστε να αποφεύγεται κάθε κατάχρηση δεσπόζουσας θέσης, ιδίως σε βάρος των καταναλωτών, καθώς και κάθε επιθετική συμπεριφορά. Οι εν λόγω μηχανισμοί λαμβάνουν υπόψη τις διατάξεις της συνθήκης, και ιδίως το άρθρο 82.

[…].».

Επιπροσθέτως, το άρθρο 3 παρ. 1 του νόμου προβλέπει:

«1. Η άσκηση Ενεργειακών Δραστηριοτήτων τελεί υπό την εποπτεία του Κράτους, η οποία ασκείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας (ΡΑΕ) στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και του μακροχρόνιου ενεργειακού σχεδιασμού της χώρας. Ο μακροχρόνιος ενεργειακός σχεδιασμός λαμβάνει υπόψη του τα υπάρχοντα και πιθανολογούμενα ενεργειακά αποθέματα σε εθνικό, περιφερειακό και διεθνές επίπεδο, το διακοινοτικό πρόγραμμα ανάπτυξης των δικτύων ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου, τις τάσεις της διεθνούς αγοράς ενέργειας και αποσκοπεί: … (β) Στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού της χώρας και την εφαρμογή βιώσιμης πολιτικής για την αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας εντός της ενιαίας ευρωπαϊκής εσωτερικής αγοράς.».

Περαιτέρω, στις παραγράφους 3 και 4 του ιδίου άρθρου 3 του νόμου, καθορίζονται οι σκοποί που δέον να κατευθύνουν την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους, τόσο από μέρους των επιχειρήσεων που ασκούν ενεργειακές δραστηριότητας όσο και της Πολιτείας (Υπουργός Ενέργειας και ΡΑΕ), αντιστοίχως.

Επιπλέον, στο άρθρο 12 του νόμου με τίτλο «Ασφάλεια Εφοδιασμού» ορίζεται ότι: «1. Η ΡΑΕ παρακολουθεί την ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, ιδίως σε σχέση με το ισοζύγιο προσφοράς και ζήτησης στην ελληνική αγορά ενέργειας, το επίπεδο της προβλεπόμενης μελλοντικής ζήτησης, το προβλεπόμενο πρόσθετο δυναμικό παραγωγής, μεταφοράς και διανομής ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου που βρίσκεται υπό προγραμματισμό ή υπό κατασκευή, την ποιότητα και το επίπεδο συντήρησης και αξιοπιστίας των συστημάτων μεταφοράς και των δικτύων διανομής, και την εφαρμογή μέτρων για την κάλυψη της αιχμής ζήτησης, καθώς και τις συνθήκες της αγοράς ενέργειας σε σχέση με τη δυνατότητα ανάπτυξης νέου παραγωγικού δυναμικού. Για τους σκοπούς αυτούς, η ΡΑΕ, συντάσσει κάθε δύο (2) έτη και το αργότερο έως το τέλος Ιουλίου για τον τομέα ηλεκτρικής ενέργειας και κάθε ένα (1) έτος και το αργότερο έως το τέλος Ιουλίου για τον τομέα Φυσικού Αερίου, έκθεση, στην οποία συνοψίζονται οι παρατηρήσεις από την παρακολούθηση της ασφάλειας εφοδιασμού, λαμβάνοντας υπόψη τις τακτικές προβλέψεις των Διαχειριστών των Συστημάτων και των Διαχειριστών των Δικτύων Ενέργειας. Η έκθεση αυτή δημοσιοποιείται και κοινοποιείται στον Υπουργό Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής, τη Βουλή των Ελλήνων και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. 2. Η ΡΑΕ παρακολουθεί την υλοποίηση των μέτρων διασφάλισης που λαμβάνονται σε περίπτωση αιφνίδιας κρίσης στην ενεργειακή αγορά ή όταν απειλούνται η σωματική ακεραιότητα ή η ασφάλεια των προσώπων, των μηχανημάτων ή των εγκαταστάσεων ή η αρτιότητα των Συστημάτων Ενέργειας. 3. Η ΡΑΕ ορίζεται ως η Αρμόδια Αρχή (Competent Authority) για τη διασφάλιση της εφαρμογής των μέτρων που ορίζονται στον Κανονισμό Ασφάλειας Εφοδιασμού του Φυσικού Αερίου 994/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ης Οκτωβρίου 2010 (L 295). Τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 6 και 7 του Κανονισμού 994/2010/ ΕΚ ασκούνται από τη ΡΑΕ με την ιδιότητά της ως Αρμόδιας Αρχής. Η ΡΑΕ, με την ιδιότητα της αυτή, κατά την κατάρτιση και εφαρμογή του προληπτικού σχεδίου δράσης και του σχεδίου έκτακτης ανάγκης σε εθνικό και περιφερειακό επίπεδο, τα οποία προβλέπονται στην παρ.4 του άρθρου 4 του Κανονισμού 994/2010/ΕΚ, δύναται να αναθέτει τη διεκπεραίωση ειδικά οριζόμενων καθηκόντων που σχετίζονται με τα παραπάνω σε τρίτα πρόσωπα. Η ΡΑΕ παρακολουθεί και εποπτεύει την εκτέλεση των ανατιθέμενων καθηκόντων.».

Επιπρόσθετα, στο άρθρο 14 του νόμου «Ανάπτυξη υποδομών και παρακολούθηση προγράμματος ανάπτυξης», καθορίζονται τα εξής:

«1. Η ΡΑΕ, μετά από δημόσια Διαβούλευση με τους υφιστάμενους και δυνητικούς χρήστες, αποφασίζει σχετικά με τροποποιήσεις των Προγραμμάτων Ανάπτυξης που καταρτίσθηκαν από τους αρμόδιους Διαχειριστές Μεταφοράς. Η ΡΑΕ δημοσιοποιεί τα αποτελέσματα της δημόσιας Διαβούλευσης και εξετάζει:

(α) εάν το Πρόγραμμα Ανάπτυξης καλύπτει όλες τις ανάγκες που προσδιορίστηκαν κατά τη διαδικασία της ως άνω Διαβούλευσης, ιδιαίτερα δε τις επενδυτικές ανάγκες,

(β) εάν το Πρόγραμμα Ανάπτυξης είναι σύμφωνο προς το αντίστοιχο διακοινοτικό, μη δεσμευτικό, δεκαετές πρόγραμμα ανάπτυξης των συστημάτων μεταφοράς ηλεκτρικής ενέργειας και Φυσικού Αερίου που καταρτίζεται σύμφωνα με τους Κανονισμούς (ΕΚ) 714/2009 και 715/2009 (L 211), και στη συνέχεια δύναται να ζητήσει από τον αρμόδιο Διαχειριστή Μεταφοράς να τροποποιήσει ανάλογα το Πρόγραμμά του. Εάν προκύψει αμφιβολία όσον αφορά τη συμφωνία ή μη του Προγράμματος Ανάπτυξης με το αντίστοιχο διακοινοτικό, η ΡΑΕ συμβουλεύεται τον Οργανισμό Συνεργασίας Ρυθμιστικών Αρχών Ενέργειας που συστάθηκε με τον Κανονισμό (ΕΚ) 713/2009.

2. Σε περίπτωση που έργα, τα οποία εντάσσονται στο Πρόγραμμα Ανάπτυξης, δεν υλοποιούνται για λόγους οφειλόμενους σε πταίσμα του αρμόδιου Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς, η ΡΑΕ ενεργεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63Θ εφόσον πρόκειται για το ΕΣΦΑ ή το άρθρο 108 εφόσον πρόκειται για το Σύστημα Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας.

3. Η ΡΑΕ παρακολουθεί και αξιολογεί την εφαρμογή των Προγραμμάτων Ανάπτυξης. Επίσης, η ΡΑΕ παρακολουθεί το χρόνο που χρειάζονται οι Διαχειριστές των Συστημάτων Μεταφοράς και των Δικτύων Διανομής για την πραγματοποίηση των συνδέσεων χρηστών, την υλοποίηση επισκευών και την παροχή υπηρεσιών στους χρήστες των Συστημάτων και των Δικτύων τους. Η ΡΑΕ δύναται να καθορίζει προθεσμίες σχετικά με τα ανωτέρω, καθώς και ποινικές ρήτρες που καταπίπτουν υπέρ των χρηστών σε περίπτωση μη τήρησης των προθεσμιών.».

Τέλος, καίριας σημασίας είναι και η διάταξη του άρθρου 60 παρ. δ του νόμου, σύμφωνα με την οποία:

«Η ΡΑΕ, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της που ορίζονται με το Πρώτο Μέρος του παρόντος, έχει επιπρόσθετα τις εξής ρυθμιστικές αρμοδιότητες ως προς την αγορά του Φυσικού Αερίου: […]

(δ) Παρακολουθεί και ελέγχει την άσκηση των δραστηριοτήτων των διαχειριστών Συστημάτων Φυσικού Αερίου, για την τήρηση των όρων του παρόντος νόμου, των Αδειών τους ή/και της πιστοποίησής τους και μπορεί να επιβάλλει στους διαχειριστές Συστημάτων Φυσικού Αερίου την υποχρέωση, κατά την παροχή των υπηρεσιών τους, να προβαίνουν σε κάθε αναγκαία ενέργεια ή τροποποίηση των όρων και προϋποθέσεων παροχής πρόσβασης σε Σύστημα Φυσικού Αερίου, προκειμένου να τηρείται η αρχή της ίσης μεταχείρισης. […]».

ΙΙΙ. Μετοχική Σύνθεση ΔΕΣΦΑ Α.Ε. μετά την ολοκλήρωση της σχεδιαζόμενης συναλλαγής – δικαιώματα ελέγχου

1. Μετοχική Σύνθεση

Με την ολοκλήρωση των διαδικασιών της αποξένωσης της ΔΕΠΑ Α.Ε. από το μετοχικό κεφάλαιο της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. και της πώλησης του τελευταίου στον ανακηρυχθέντα προτιμητέο επενδυτή, κατόπιν σχετικής διαγωνιστικής διαδικασίας, η μετοχική σύνθεση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. θα είναι η ακόλουθη:

α) Το Ελληνικό Δημόσιο θα έχει στην κυριότητά του το 34% του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. Εν προκειμένω, το Ελληνικό Δημόσιο θα εκπροσωπεί ο Υπουργός Ενέργειας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63Α παρ. 2 πρώτο εδάφιο του νόμου, όπως τροποποιήθηκε προσφάτως με το άρθρο 47 παρ. 1 ν. 4546/2018 (ΦΕΚ Α’ 101/12.06.2018).

Ο εν λόγω μέτοχος αναφέρεται στα υποβληθέντα με την αίτηση έγγραφα ως «Μέτοχος Α» και, χάριν ομοιομορφίας, ακολουθείται εν προκειμένω η ίδια ορολογία.

β) Η εταιρεία ειδικού σκοπού με την επωνυμία «ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ», και διακριτικό τίτλο «ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ», (στο εξής «ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ» ή «SENFLUGA» ή SPV ή «Κοινοπραξία»), θα έχει στην κυριότητά της το 66% του μετοχικού κεφαλαίου της ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

Ο εν λόγω μέτοχος αναφέρεται στα υποβληθέντα με την αίτηση έγγραφα ως «Μέτοχος Β» και, χάριν ομοιομορφίας, ακολουθείται εν προκειμένω η ίδια ορολογία.

2. Σχετικά με την Κοινοπραξία “Senfluga”

2.1 Μέρη της Κοινοπραξίας - Ποσοστά

Όπως προκύπτει από την αριθμ. 20100/09.02.2018 πράξη της Συμβολαιογράφου Αθηνών Μαρίας Τσαγγάρη «Σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας» (υποβλήθηκε με το αριθμ. Ι-242419/6.7.2018 έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ), η Κοινοπραξία αποτελείται από τους κάτωθι μετόχους:

α) Η ολλανδική εταιρεία περιορισμένης ευθύνης με την επωνυμία “Fluxys Europe B.V.”.

Μοναδικός εταίρος αυτής είναι η βελγική εταιρεία με την επωνυμία “Fluxys N.V” (ή “Fluxys S.A.”). Η “Fluxys N.V” (ή “Fluxys S.A.”) αποτελεί την εταιρεία συμμετοχών του ομίλου εταιρειών “Fluxys”.

Η “Fluxys N.V” (ή “Fluxys S.A.”) κατέχει το 90% του μετοχικού κεφαλαίου της “Fluxys Belgium S.A.”, η οποία είναι κύριος και διαχειριστής του δικτύου μεταφοράς αερίου υψηλής πίεσης στο Βέλγιο, καθώς και του υπόγειου συστήματος αποθήκευσης στο Loenhout. Η “Fluxys Belgium S.A” έχει πιστοποιηθεί ως πλήρως διαχωρισμένος διαχειριστής συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας του Βελγίου CREG. (Βλ. αναλυτικά για τα ανωτέρω και τις παραγράφους 23-27 της Αίτησης ΔΕΣΦΑ, Ι-240691/11.6.2018, καθώς και το συνημμένο αριθμ. 23 αυτής).

β) Η ισπανική ατομική επιχείρηση με την επωνυμία “ENAGAS INTERNACIONAL S.L.U”.

Μοναδικός μέτοχος της εν λόγω εταιρείας είναι η ισπανική εταιρεία με την επωνυμία “ENAGAS S.A.”. Η “ENAGAS S.A.” είναι εταιρεία συμμετοχών, επικεφαλής του Ομίλου «ENAGAS Group» (βλ. παραγράφους 21-22 της Αίτησης ΔΕΣΦΑ, Ι-240691/11.6.2018, καθώς και το συνημμένο στην ανωτέρω Αίτηση αριθμ. 18 «Ετήσια Οικονομική Έκθεση 2017 του Ομίλου Εταιρειών ENAGAS», ιδίως σελ. 213, αλλά και το συνημμένο αριθμ. 19 στην ανωτέρω Αίτηση). Η “ENAGAS S.A.” έχει πιστοποιηθεί ως πλήρως διαχωρισμένος διαχειριστής συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Ισπανίας CNE.

γ) Η ιταλική ανώνυμη εταιρεία με την επωνυμία «Snam S.p.A», η οποία είναι εταιρεία συμμετοχών και επικεφαλής του Ομίλου «SNAM».

Η “Snam S.p.A” είναι μοναδικός μέτοχος της εταιρείας “Snam Rete Gas S.p.A”. Η “Snam Rete Gas S.p.A” έχει πιστοποιηθεί ως πλήρως διαχωρισμένος διαχειριστής συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Ιταλίας ARERA. (Βλ. αναλυτικά για τα ανωτέρω και τις παραγράφους 15-20 της Αίτησης ΔΕΣΦΑ, Ι-240691/11.6.2018, καθώς και τα συνημμένα αριθμ. 2 και 3 αυτής).

Η συμμετοχή καθενός εκ των κοινοπρακτούντων μερών στην εταιρεία ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ είναι 60%, όσον αφορά στη SNAM S.p.A, και 20% όσον αφορά στη “Fluxys Europe B.V” και τη “ENAGAS INTERNACIONAL S.L.U”.

2.2 Καταστατικός σκοπός της Κοινοπραξίας – Οργάνωση (Διοικητικό Συμβούλιο, Γενική Συνέλευση)

Ο σκοπός της Κοινοπραξίας, όπως προσδιορίζεται στο Καταστατικό της (βλ. την αριθμ. 20100/09.02.2018 πράξη της Συμβολαιογράφου Αθηνών Μαρίας Τσαγγάρη «Σύσταση Ανώνυμης Εταιρείας», που υποβλήθηκε με το αριθμ. Ι-242419/6.7.2018 έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ), συνίσταται στην απόκτηση, συμμετοχή και διαχείριση εταιρειών, ανεξαρτήτως της νομικής τους μορφής που δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα και το Εξωτερικό και ειδικότερα στον τομέα των υποδομών φυσικού αερίου, συμπεριλαμβανομένων εταιρειών που δραστηριοποιούνται στη λειτουργία, διαχείριση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη συστημάτων μεταφοράς φυσικού αερίου και οποιωνδήποτε διασυνδέσεων αυτών, εγκαταστάσεων υγροποιημένου ή/και συμπιεσμένου φυσικού αερίου κ.λπ.

Η Senfluga διοικείται από πενταμελές Διοικητικό Συμβούλιο (βλ. άρθρο 11 του Καταστατικού της), οι εξουσίες του οποίου προσδιορίζονται στο άρθρο 12 του Καταστατικού. Εν περιλήψει, το Διοικητικό Συμβούλιο (ΔΣ) είναι αρμόδιο για τη διαμόρφωση της στρατηγικής και την πολιτική ανάπτυξης της εταιρείας, την εποπτεία και τον έλεγχο της διαχείρισης της περιουσίας της και εν γένει την επιδίωξη του καταστατικού της σκοπού. Περαιτέρω, το ΔΣ είναι αρμόδιο να εκπροσωπεί την εταιρεία δικα-

στικά και εξώδικα ενώπιον δικαστηρίων και διοικητικών αρχών.

Ο Διευθύνων Σύμβουλος είναι το ανώτατο εκτελεστικό όργανο της Senfluga και μέλος του ΔΣ αυτής (άρθρο 13 Καταστατικού Senfluga).

Το άρθρο 15 του Καταστατικού Senfluga προσδιορίζει τα ζητήματα εκείνα για τη λήψη απόφασης επί των οποίων απαιτείται ειδική απαρτία και πλειοψηφία. Συγκεκριμένα, [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ]. Τέλος, στην παρ. 2 του άρθρου 15 του Καταστατικού Senfluga προσδιορίζονται τα θέματα για τα οποία απαιτείται ομοφωνία (απαρτία και πλειοψηφία 5/5) όλων των μετόχων, μεταξύ των οποίων συγκαταλέγεται και [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

Επιπρόσθετα, το άρθρο 23 προσδιορίζει τα θέματα, για τη λήψη απόφασης επί των οποίων απαιτείται εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία από τη Γενική Συνέλευση (ΓΣ), κατά παρέκκλιση από τη συνήθη (απαρτία 1/5 και απόλυτη πλειοψηφία) του άρθρου 22 του Καταστατικού Senfluga.

Περαιτέρω λεπτομέρειες παρέχονται με το “Shareholders’ Agreement in relation to SENFLUGA ENERGY INFRASTRUCTURE HOLDINGS SOCIETE ANONYME between SNAM S.p.A., ENAGAS INTERNACIONAL S.L.U. and FLUXYS EUROPE B.V. and FLUXYS S.A.”, το οποίο υποβλήθηκε με το Ι-242419/6.7.2018 έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ (εφεξής SHA Senfluga).

Ειδικότερα αναφέρεται ότι [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

Αναφορικά με τη λήψη αποφάσεων από το ΔΣ προβλέπεται εξαιρετική απαρτία και πλειοψηφία 4/5 για τα ζητήματα που χαρακτηρίζονται ως «BoD Supermajority matters», καθώς και καθολική παρουσία και ομοφωνία για τα ζητήματα που χαρακτηρίζονται ως «BoD Unanimity Matters» (παράγραφοι 9.3.5 και 9.3.6 αντιστοίχως, καθώς και Παραρτήματα ΙΙ και IV, ομοίως).

Σε σχέση με τη λήψη αποφάσεων από τη Γενική Συνέλευση, προβλέπεται –πέραν της συνήθους βάσει του ν. 2190/1920 περί ανωνύμων εταιρειών– και απαρτία 100% επί του μετοχικού κεφαλαίου και ομόφωνη απόφαση για τα ρητώς καθοριζόμενα θέματα (παράγραφοι 9.2.4 και 9.2.5 σχετικά με «Shareholder Reserved Matters», καθώς και Παράρτημα Ι).

Περαιτέρω, σε σχέση με τον ΔΕΣΦΑ, εν περιλήψει αναφέρονται τα εξής:

[ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

3. Ο ΔΕΣΦΑ μετά την ολοκλήρωση της σχεδιαζόμενης συναλλαγής

Όπως προκύπτει από την αξιολόγηση του “Shareholders’ Agreement” / SHA (Executive Version – 4.7.2018), το οποίο υποβλήθηκε με το αριθμ. ΡΑΕ Ι-242400/6.7.2018 έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ και πρόκειται να υπογραφεί από τον προτιμητέο επενδυτή, καθώς και από την εξέταση του σχεδίου Καταστατικού του νέου ΔΕΣΦΑ, το οποίο υποβλήθηκε με το αριθμ. ΡΑΕ Ι-243674/30.07.2018 έγγραφο του ΔΕΣΦΑ, προκύπτουν τα εξής:

α) Ο σκοπός της εταιρείας και τα μέσα υλοποίησής του καταγράφονται στο άρθρο […] του σχεδίου Καταστατικού ΔΕΣΦΑ (εφεξής, Σχεδίου Καταστατικού), κατά τρόπο που συνάδει με τα οριζόμενα στο ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο. Ειδικότερα αναφέρεται ότι: «Σκοπός της Εταιρείας είναι η λειτουργία, συντήρηση, διαχείριση, εκμετάλλευση και ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Φυσικού Αερίου (Ε.Σ.Φ.Α.) και των διασυνδέσεών του, που εντάσσονται σε αυτό, προκειμένου το Ε.Σ.Φ.Α. να είναι οικονομικά αποδοτικό, τεχνικά άρτιο και ολοκληρωμένο και να εξυπηρετούνται οι ανάγκες των Χρηστών σε φυσικό αέριο κατά τρόπο ασφαλή, επαρκή, αξιόπιστο και οικονομικά αποδοτικό και να διασφαλίζεται η λειτουργία μιας ενιαίας αγοράς φυσικού αερίου στην Ευρωπαϊκή Ένωση και η προστασία του περιβάλλοντος.». Το μετοχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε 639.051.017,76 € (άρθρο 5).

β) [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

γ) Σύμφωνα με το άρθρο […] του Σχεδίου Καταστατικού, το ΔΣ προβλέπεται να αποτελείται από 11 μέλη. [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

Ως προκύπτει, το Ελληνικό Δημόσιο, υπό την παρούσα συνθήκη, δύναται να ορίζει τρία μη εκτελεστικά μέλη του ΔΣ.

δ) [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ]

ε) [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

στ) Για τη λήψη αποφάσεων από το ΔΣ [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

ζ) Οι αρμοδιότητες της ΓΣ τίθενται στο άρθρο […] του Σχεδίου Καταστατικού. [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

η) [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

IV. Αξιολόγηση της πλήρωσης των κριτηρίων του άρθρου 9 της Οδηγίας 2009/73

1. Γενικές αρχές

Σε συνέχεια της υποβολής από τον ΔΕΣΦΑ της αριθμ. Ι-240691/11.6.2018 αίτησής του, όπως αυτή συμπληρώθηκε με τα απαιτούμενα εκ των κείμενων διατάξεων στοιχεία (βλ. τα αναφερόμενα έγγραφα, Σχετικό 16), η ΡΑΕ, ως αρμόδια Αρχή, εξετάζει την πλήρωση των κριτηρίων του ενωσιακού και εθνικού δικαίου αναφορικά με την πιστοποίηση διαχειριστή συστήματος μεταφοράς υπό το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού.

Όπως επισημαίνεται στην εισαγωγική σκέψη (8) της Οδηγίας, ο διαχωρισμός μεταφοράς και ιδιοκτησίας συνιστά «το πιο αποτελεσματικό μέσο για την άνευ διακρίσεων προώθηση των επενδύσεων υποδομής, τη δίκαιη πρόσβαση των νεοεισερχομένων στο δίκτυο και τη διαφάνεια της αγοράς», καθώς συντελεί στην «επίλυση της εγγενούς σύγκρουσης συμφερόντων και την εξασφάλιση του εφοδιασμού».

Σχετικώς, το άρθρο 9 παρ. 1 της Οδηγίας ορίζει την έννοια του «ιδιοκτησιακού διαχωρισμού», ενώ η διάταξη της παραγράφου 2 του ιδίου άρθρου προσδιορίζει την έννοια των «δικαιωμάτων» και περαιτέρω η έννοια του «ελέγχου» καθορίζεται στη βάση του άρθρου 3 του Κανονισμού 139/2004 «για τον έλεγχο των συγκεντρώσεων μεταξύ επιχειρήσεων». Αναλυτικότερα:

«1. Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι από τις 3 Μαρτίου 2012:

α) κάθε επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της σύστημα μεταφοράς ενεργεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς·

β) το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται:

i) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο επί επιχείρησης

που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς, ούτε

ii) να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο επί διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή επί συστήματος μεταφοράς και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας,

γ) το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα δεν δικαιούνται να διορίζουν μέλη του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς και να ασκούν άμεσα ή έμμεσα έλεγχο ή να ασκούν οποιοδήποτε δικαίωμα σε επιχείρηση που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας· και

δ) το ίδιο πρόσωπο δεν δικαιούται να είναι μέλος του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση, τόσο σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας όσο και σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σύστημα μεταφοράς.

2. Τα δικαιώματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ) περιλαμβάνουν ειδικότερα:

α) την εξουσία άσκησης δικαιωμάτων ψήφου·

β) την εξουσία διορισμού μελών του εποπτικού συμβουλίου, του διοικητικού συμβουλίου ή των οργάνων που εκπροσωπούν νόμιμα την επιχείρηση· ή

γ) την κατοχή πλειοψηφικού μεριδίου.

3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1 στοιχείο β), η έννοια «επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας» περιλαμβάνει την έννοια «επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας» κατά την έννοια της οδηγίας 2009/72/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουλίου 2009, σχετικά με τους κοινούς κανόνες για την εσωτερική αγορά ηλεκτρικής ενέργειας (17), και οι όροι «διαχειριστής συστήματος μεταφοράς» και «σύστημα μεταφοράς» περιλαμβάνουν τους όρους «διαχειριστής συστήματος μεταφοράς» και «σύστημα μεταφοράς» όπως νοούνται σε αυτή την οδηγία.

4. Τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν παρεκκλίσεις από την παράγραφο 1 στοιχεία β) και γ) έως τις 3 Μαρτίου 2013, υπό τον όρο ότι οι διαχειριστές συστημάτων μεταφοράς δεν αποτελούν μέρος κάθετα ολοκληρωμένης επιχείρησης.

5. Η υποχρέωση που ορίζεται στην παράγραφο 1 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου θεωρείται ότι πληρούται όταν δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις που έχουν στην ιδιοκτησία τους συστήματα μεταφοράς έχουν συστήσει κοινοπραξία η οποία ενεργεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς σε δύο ή περισσότερα κράτη μέλη για τα εν λόγω συστήματα μεταφοράς. Καμία άλλη επιχείρηση δεν επιτρέπεται να συμμετέχει στην κοινοπραξία, εκτός εάν έχει εγκριθεί σύμφωνα με το άρθρο 14 ως ανεξάρτητος διαχειριστής συστήματος ή ως ανεξάρτητος διαχειριστής μεταφοράς για τους σκοπούς του κεφαλαίου IV.

6. Για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου, εφόσον το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχεία β), γ) και δ) είναι το κράτος μέλος ή άλλος δημόσιος φορέας, τότε δύο διαφορετικοί δημόσιοι φορείς που ασκούν έλεγχο σε έναν διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς αφενός και σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας αφετέρου, δεν θεωρούνται ότι είναι το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα.

7. Τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι εμπορικά ευαίσθητες πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 16 και κατέχονται από διαχειριστή συστήματος μεταφοράς, ο οποίος ανήκε σε κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση, καθώς και το προσωπικό του εν λόγω διαχειριστή συστήματος μεταφοράς δεν διαβιβάζονται ούτε μετατίθενται σε επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας.

[…]

10. Προτού μια επιχείρηση εγκριθεί και διοριστεί ως διαχειριστής συστήματος μεταφοράς σύμφωνα με την παράγραφο 9 του παρόντος άρθρου, πρέπει να πιστοποιηθεί σύμφωνα με τις διαδικασίες του άρθρου 10 παράγραφοι 4, 5 και 6 της παρούσας οδηγίας και του άρθρου 3 του κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 715/2009, δυνάμει των οποίων η Επιτροπή οφείλει να επαληθεύει ότι οι ρυθμίσεις που υφίστανται εγγυώνται σαφώς ουσιαστικότερη ανεξαρτησία του διαχειριστή συστήματος μεταφοράς από τις διατάξεις του κεφαλαίου IV.

11. Κάθετα ολοκληρωμένη επιχείρηση που έχει στην ιδιοκτησία της σύστημα μεταφοράς σε καμία περίπτωση δεν επιτρέπεται να παρεμποδίζεται να λάβει μέτρα για τη συμμόρφωσή της με την παράγραφο 1.

12. Οι επιχειρήσεις που ασκούν οποιαδήποτε δραστηριότητα παραγωγής ή προμήθειας δεν δικαιούνται σε καμία περίπτωση να αποκτούν τον έλεγχο ή να ασκούν οιοδήποτε δικαίωμα άμεσα ή έμμεσα επί διαχωρισμένων διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς στα κράτη μέλη τα οποία εφαρμόζουν την παράγραφο 1.».

Επομένως, προκειμένου για την πιστοποίηση του «νέου» ΔΕΣΦΑ υπό το πρότυπο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, εξετάζονται τα αναφερόμενα ανωτέρω υπό (ΙΙΙ) στη βάση των σωρευτικών προϋποθέσεων του άρθρου 9 της Οδηγίας.

2. «Δικαιώματα» - «Έλεγχος» των μερών της Κοινοπραξίας SENFLUGA

Η κοινοπραξία SENFLUGA ως ο πλειοψηφών μέτοχος, με ποσοστό 66%, του ΔΕΣΦΑ καταρχήν διαθέτει έλεγχο επί του Διαχειριστή, καθότι συμμετέχει με την αναλογία των ψήφων της στη ΓΣ ενώ ορίζει (βλ: «Μέτοχος Β») τα 6 από τα 11 μέλη του ΔΣ, συμπεριλαμβανομένου του CEO.

Ωστόσο, λαμβάνοντας υπόψη το Καταστατικό (βλ. την αριθμ. 20100/09.02.2018 πράξη της Συμβολαιογράφου Αθηνών Μαρίας Τσαγγάρη που υποβλήθηκε με το αριθμ. Ι-242419/6.7.2018 έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ) της εταιρείας «ΣΕΝΦΛΟΥΓΚΑ ΑΝΩΝΥΜΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ΕΝΕΡΓΕΙΑΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ», καθώς και το “SHA Senfluga” μεταξύ των μερών της Κοινοπραξίας (το

οποίο υποβλήθηκε με το Ι-242419/6.7.2018 έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ), η εξέταση της δυνατότητας άσκησης αμέσως ή εμμέσως ελέγχου ή της άσκησης οποιουδήποτε δικαιώματος δέον να χωρήσει στο επίπεδο των μετόχων της Κοινοπραξίας. Η εν λόγω κρίση δικαιολογείται καταρχήν από τον ειδικό σκοπό που επιτελεί η εταιρεία, ήτοι να συντελέσει το όχημα για την ολοκλήρωση της σχεδιαζόμενης συναλλαγής. Επιπλέον, η προσέγγιση της αυτοτελούς εξέτασης του κάθε μέρους της κοινοπραξίας ερείδεται και στη διαπίστωση της διατήρησης της διακριτής συμμετοχής τους, η οποία επιρρωνύεται και από την αναγκαιότητα συμπερίληψης ειδικών ρητρών περί μη ανταγωνισμού, μη διάθεσης της συμμετοχής και λειτουργίας σε περίπτωση που προκαλείται αδιέξοδο.

Στο πλαίσιο αυτό, οι μειοψηφούντες μέτοχοι της Κοινοπραξίας, δηλαδή οι εταιρείες «Fluxys Europe B.V» και «ENAGAS INTERNACIONAL S.L.U», που συμμετέχουν κατά 20% έκαστη στο μετοχικό κεφάλαιο και εξ αυτού αντλούν το δικαίωμα συμμετοχής στη Γενική Συνέλευση του ΔΕΣΦΑ, ορισμού 1 μέλους του ΔΣ του ΔΕΣΦΑ αμφότερες (παράγραφος 9.3.3 SHA Senfluga) και ορισμού από κοινού του CFO του ΔΕΣΦΑ (παράγραφος 10.2.2 SHA Senfluga) αναντίρρητα διαθέτουν «δικαιώματα» επί του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς, κατά την έννοια του άρθρου 9 παρ. 2 της Οδηγίας.

Περαιτέρω, η εταιρεία SNAM S.p.A, η οποία συμμετέχει κατά 60% στο μετοχικό κεφάλαιο της Κοινοπραξίας SENFLUGA, και περαιτέρω ορίζει τον CEO του ΔΕΣΦΑ, καθώς και τρία επιπλέον μέλη του ΔΣ (βλ. 10.1.1 έως 10.1.3, καθώς και 10.2.1 SHA Senfluga, άρθρα […] Σχεδίου Καταστατικού ΔΕΣΦΑ και άρθρο 4 SHA ΔΕΣΦΑ), διαθέτει (έμμεσο) έλεγχο επί του ΔΕΣΦΑ, καθώς δύναται να ασκήσει καθοριστική επιρροή στη σύνθεση των οργάνων του Διαχειριστή (ΓΣ και ΔΣ) και στη λήψη των αποφάσεων, σύμφωνα με την έννοια του άρθρου 3 του Κανονισμού 139/2004. Εν προκειμένω, η εν λόγω καθοριστική επιρροή απορρέει από τη δυνατότητα που διαθέτει αποκλειστικά η SNAM να ασκήσει «αρνητικό» έλεγχο, προβάλλοντας δικαιώματα αρνησικυρίας επί της λήψης στρατηγικών επιχειρησιακών αποφάσεων.

Σχετικώς αναφέρεται ότι ο ΔΕΣΦΑ, στην αριθμ. Ι-240691/11.6.2018 αίτησή του (παραγρ. 31), αναγνωρίζει ότι η Snam θα αποκτήσει αρνητικό αποκλειστικό (έμμεσο) έλεγχο επί της Αιτούσας υπό την έννοια του Κανονισμού 139/2004 ως εξής:

«Συγκεκριμένα, εξ’ όσων μπορεί να γνωρίζει η Αιτούσα από τους Πωλητές, η Snam κατέχει πλειοψηφική συμμετοχή ύψους 60% στη SPV, ορίζει την πλειοψηφία των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της SPV ενώ αποτελεί το μοναδικό μέτοχο που μπορεί από μόνος του, ασκώντας δικαιώματα αρνησικυρίας, να εμποδίσει τη λήψη στρατηγικών επιχειρησιακών αποφάσεων σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 54 της Κωδικοποιημένης Ανακοίνωσης. Η Αιτούσα κατανοεί ότι οι υπόλοιποι μέτοχοι, Enagas και Fluxys (με συμμετοχή ύψους 20% στη SPV ο καθένας), δεν διαθέτουν τον ίδιο βαθμό επιρροής καθώς δεν μπορούν ο καθένας ξεχωριστά να εμποδίζει τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων της SPV . Βάσει των προαναφερθέντων δικαιωμάτων, η Snam ασκεί επομένως αρνητικό αποκλειστικό έλεγχο επί της SPV υπό την έννοια του Κανονισμού 139/2004.» (παραγρ. 31).

3. Δικαιώματα του Ελληνικού Δημοσίου

Εν πρώτοις, λαμβάνοντας υπόψη τη διασταλτική σημασία της έννοιας «δικαιώματα» (άρθρο 9 παρ. 2 Οδηγίας), είναι σαφές ότι, σε συνέχεια της ολοκλήρωσης της συναλλαγής, το Ελληνικό Δημόσιο διαθέτει «δικαιώματα» επί του Διαχειριστή, καθότι συμμετέχει στη Γενική Συνέλευση, ορίζει μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, συμπεριλαμβανομένου του Προέδρου αυτού, και απαιτείται η σύμφωνη γνώμη του για τη λήψη αποφάσεων στο ΔΣ και τη ΓΣ για συγκεκριμένα ζητήματα (βλ. αντιστοίχως, άρθρα […] του Σχεδίου Καταστατικού).

4. Η πλήρωση των όρων του άρθρου 9 παρ. 1 της Οδηγίας ως προς τα μέρη της Κοινοπραξίας SENFLUGA

Καθότι η εν λόγω Κοινοπραξία, ως εταιρεία ειδικού σκοπού που συστάθηκε για την επίτευξη της προκείμενης συναλλαγής, δεν έχει αναπτύξει οποιαδήποτε άλλη δραστηριότητα, η αξιολόγηση της πλήρωσης των σωρευτικών προϋποθέσεων του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού χωρεί στο επίπεδο των μερών της Κοινοπραξίας.

Σημειώνεται ότι τα μέρη της Κοινοπραξίας, δηλαδή οι εταιρείες «SNAM S.p.A.», «Fluxys Europe B.V» και «ENAGAS INTERNACIONAL S.L.U», είναι εταιρείες συμμετοχών (βλ. και Ι-242818/16.7.2018 έγγραφο ΔΕΣΦΑ). Όλες όμως οι ανωτέρω εταιρείες συνδέονται ευθέως και αμέσως με Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, οι οποίοι έχουν δεόντως πιστοποιηθεί από τις αρμόδιες ρυθμιστικές αρχές με το πρότυπο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού.

Ειδικότερα, η “Snam S.p.A” είναι ο μοναδικός μέτοχος της εταιρείας “Snam Rete Gas S.p.A”, η οποία έχει πιστοποιηθεί ως πλήρως διαχωρισμένος διαχειριστής συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Ιταλίας ARERA.

Περαιτέρω, η “ENAGAS INTERNACIONAL S.L.U” είναι θυγατρική (100%) της εταιρείας “ENAGAS S.A”, η οποία έχει πιστοποιηθεί ως πλήρως διαχωρισμένος διαχειριστής συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Ισπανίας CNE.

Επιπρόσθετα, η “Fluxys Europe B.V.” είναι θυγατρική (100%) της εταιρείας “Fluxys N.V” (ή “Fluxys S.A.”). Η “Fluxys N.V” (ή “Fluxys S.A.”) κατέχει το 90% του μετοχικού κεφαλαίου της “Fluxys Belgium S.A.”, η οποία έχει πιστοποιηθεί ως πλήρως διαχωρισμένος διαχειριστής συστήματος μεταφοράς φυσικού αερίου από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας του Βελγίου CREG.

Στο πλαίσιο αυτό, τα στοιχεία σχετικά με τη συμμετοχή εταιρειών που εντάσσονται στους Ομίλους SNAM, ENAGAS και FLUXYS σε δραστηριότητες παραγωγής ή/και προμήθειας φυσικού αερίου ή/και ηλεκτρισμού, τα οποία υποβλήθηκαν από την Αιτούσα (βλ. Ι-240691/11.6.2018 Αίτηση μετά των συνημμένων αυτής) δεν συνιστούν στοιχεία, τα οποία εξετάζονται εν προκειμένω ab initio από τη ΡΑΕ. Αντιθέτως, συνιστούν δεδομένα τα οποία οι ομόλογες ρυθμιστικές αρχές ARERA, CNE και CREG ενδελεχώς εξέτασαν, στο πλαίσιο της έκδοσης των αποφάσεών τους για την πιστοποίηση των Διαχειριστών Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας “Snam Rete Gas S.p.A”, “ENAGAS S.A” και “Fluxys Belgium S.A.”, αντιστοίχως.

4.1 SNAM

Πράγματι, όσον αφορά στη SNAM S.p.A, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, γνωμοδότησε αρχικώς το 2011 για την πιστοποίηση της “SNAM Rete Gas S.p.A” ως ανεξάρτητου διαχειριστή ITO, λαμβάνοντας υπόψη τις τότε συνθήκες, δηλαδή το ότι η “SNAM Rete Gas S.p.A” ήταν 100% θυγατρική της “SNAM S.p.A”, η οποία με τη σειρά της ελεγχόταν κατά 52,53% από την “ENI S.p.A”, τη μεγαλύτερη στην Ιταλία εταιρεία φυσικού αερίου με δραστηριότητα –μεταξύ άλλων– στην παραγωγή και προμήθεια φυσικού αερίου. Όπως αναφερόταν στην εν λόγω απόφαση, το καθεστώς πιστοποίησης του Διαχειριστή με το μοντέλο ITO θα είχε μεταβατικό μόνον χαρακτήρα, καθώς είχε ήδη εκδοθεί νόμος που επέτασσε την υιοθέτηση του μοντέλου του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, καθορίζοντας τη σχετική διαδικασία και χρονοδιάγραμμα.

Ακολούθως, το 2013, σε συνέχεια της Προκαταρκτικής απόφασης του Ιταλού Ρυθμιστή (υπό στοιχεία 266/2013/R/gas) για την Πιστοποίηση της “SNAM Rete Gas S.p.A” υπό το μοντέλο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, η Επιτροπή γνωμοδότησε σχετικά (C 2013/5691 final), επισημαίνοντας ιδίως το ενδεχόμενο κίνητρο της “Cassa depositi e prestiti S.p.A. («Cassa» / “CDP”), που μετέχει στην “ENI S.p.A”, να επηρεάσει τη λήψη αποφάσεων στη “SNAM S.p.A” και τη θυγατρική της τελευταίας “SNAM Rete Gas S.p.A”, δεδομένου ότι η θυγατρική της “Cassa”, δηλαδή η εταιρεία “CDP Reti S.R.I”, ελέγχει τη SNAM.

Εν συνεχεία, η Ιταλική Ρυθμιστική Αρχή, με την απόφασή της 515/2013/R/GAS, πιστοποίησε τη “SNAM Rete Gas S.p.A” υπό το πρότυπο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις διατάξεις του Καταστατικού της CDP σχετικά με τη διαχείριση από το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών (Ministry of Economy and Finance/MEF) της συμμετοχής του όσο και τα δικαιώματα εκ των μετοχών της CDP στη SNAM S.p.A. Συναφώς, με την ανωτέρω απόφασή της 515/2013/R/GAS, η ιταλική Ρυθμιστική Αρχή πρόβλεψε την υποχρέωση διατήρησης, για το χρονικά περιορισμένο μεταβατικό διάστημα, Υπεύθυνου Συμμόρφωσης.

Τέλος, η ιταλική Ρυθμιστική Αρχή, με την απόφασή της 318/2016/R/GAS, αξιολόγησε τη μεταβίβαση από την CDP στην εταιρεία “State Grid Europe Limited” (SGEL) του 35% του μετοχικού κεφαλαίου της θυγατρικής της “CDP Reti”. Η ιταλική Ρυθμιστική Αρχή ενημερώθηκε για την εν λόγω συναλλαγή από τον Υπεύθυνο Συμμόρφωσης, καθότι η “SGEL” ελέγχεται από την εταιρεία “State Grid International Development Limited” (SGID), η οποία με τη σειρά της ελέγχεται από την κινεζική εταιρεία “State Grid Corporation of China” που δραστηριοποιείται σε ενεργειακές υποδομές. Εν προκειμένω, η Αρχή έκρινε ότι τα δικαιώματα της SGEL αποσκοπούν αποκλειστικά στην προστασία των οικονομικών της συμφερόντων, χωρίς να της προσδίδουν έλεγχο επί της CDP Reti και κατ’ επέκταση, εμμέσως, στη SNAM Rete Gas. Επίσης, θεώρησε ότι δεν τίθεται ζήτημα σύγκρουσης συμφερόντων σε σχέση με την προκείμενη συμμετοχή της SGEL, καθότι τα λοιπά οικονομικά της συμφέροντα σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην αγορά και προμήθεια ενέργειας δεν είναι ουσιώδους χαρακτήρα. Περαιτέρω, η Αρχή αξιολόγησε ότι η διάρθρωση της εταιρικής διακυβέρνησης της CDP, με τη διάκριση μεταξύ “conventional management” (προκειμένου για το Υπουργείο Οικονομίας και Οικονομικών/MEF και το χαρτοφυλάκιό του στη ENI S.p.A) και “non-conventional management” (προκειμένου για τη διαχείριση του χαρτοφυλακίου των μετοχών της CDP στη SNAM Rete Gas), διασφαλίζει το ότι ο Διαχειριστής του Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου δεν υπόκειται σε κατευθύνσεις ή συντονισμό από την CDP. Στη βάση των ανωτέρω, η Αρχή έκρινε ότι δεν παρίσταται ανάγκη για την εκ νέου πιστοποίηση της SNAM Rete Gas. Η εν λόγω απόφαση του Ιταλού Ρυθμιστή, κατά την κατανόησή μας, έχει σταλεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, η οποία δεν έχει αντιταχθεί.

Ως προκύπτει, οι δραστηριότητες της SNAM S.p.A, ως επικεφαλής του Ομίλου Εταιρειών SNAM, στο βαθμό που συνδέονται με ενεργειακές δραστηριότητες, έχουν εξεταστεί από ρυθμιστικές αρχές κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο διαδικασιών πιστοποίησης (βλ. την προεκτεθείσα πιστοποίηση της “SNAM Rete Gas” αλλά και τις αναφερόμενες πιστοποιήσεις των εταιρειών “Transport et Infrastructures Gas de France SA/TEREGA”, “Trans Austria Gasleitung GmbH/TAG”, “Gas Connect Austria/GCA”, “Interconnector UK Limited” αλλά και “TAP”, που είναι οι Διαχειριστές των ανωτέρω αγωγών φυσικού αερίου, στη βάση σχετικών αποφάσεων των εκάστοτε αρμόδιων ή/και συναρμόδιων ρυθμιστικών αρχών).

4.2 ENAGAS

Όσον αφορά την “ENAGAS SA”, σε συνέχεια αφενός της Γνώμης της Επιτροπής (C 2012 4171 final), η οποία δεν εντόπισε ζήτημα ασυμβατότητας συσχετιζόμενο με τους μετόχους “SEPI” (Sociedad Estatal de Participaciones Industriales) και “Oman Oil Company”, και σε συνέχεια της θεραπείας των ανεπαρκειών που είχαν εντοπισθεί, η Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας της Ισπανίας (CNE) πιστοποίησε, με την από 26.7.2012 απόφασή της, την “ENAGAS SA” ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας. Περαιτέρω, σε συνέχεια ενδο-ομιλικής αναδιάρθρωσης, η “ENAGAS TRANSPORTE S.A.U”, 100% θυγατρική της “ENAGAS SA”, πιστοποιήθηκε ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας με την από 14.10.2014 απόφαση του Υπουργού Ενέργειας.

Επιπλέον, η “ENAGAS S.A” συμμετέχει από κοινού (50% - 50%) με τη Fluxys στη “Swedegas”, κύριο και διαχειριστή του συστήματος αγωγών υψηλής πίεσης στη Σουηδία. Συναφώς, η αρμόδια Αρχή “Energimarknads Inspektionen”, κατόπιν σχετικής γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, πιστοποίησε την “Swedegas” ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας, με την από 6.7.2012 απόφασή της.

4.3 Fluxys

Η “Fluxys Belgium SA”, θυγατρική (κατά 90%) της “Fluxys SA”, έχει πιστοποιηθεί ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας από τη Ρυθμιστική Αρχή Ενέργειας του Βελγίου (CREG), με την υπό στοιχεία (B)120927-CDC-1166/27.9.2012 απόφα-

σή της, η οποία εκδόθηκε κατόπιν σχετικής Γνώμης της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (C 2012 5751 final/10.8.2012).

Περαιτέρω, η συμμετοχή της Fluxys σε υποδομές φυσικού αερίου έχει εξεταστεί από ρυθμιστικές αρχές κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο διαδικασιών πιστοποίησης: σχετικώς αναφέρονται οι αναφερόμενες πιστοποιήσεις των εταιρειών “Interconnector UK Limited”, “BBL Company VOF”, “Fluxys TENP GmbH, “Fluxys Deutschland GmbH” και “Swedegas”, που είναι οι Διαχειριστές των ανωτέρω αγωγών φυσικού αερίου, στη βάση σχετικών αποφάσεων των εκάστοτε αρμόδιων ή/και συναρμόδιων ρυθμιστικών αρχών (βλ. αντιστοίχως τις Αποφάσεις των OFGEM, OFGEM, BnetzA, BnetzA και EI). Επιπροσθέτως, οι δραστηριότητες που τυχόν αναπτύσσουν εταιρείες του Ομίλου “Fluxys” (π.χ. GMSL LTD, E-Loops GmbH, C4Gas SA κ.λπ.), (οφείλουν να) παρακολουθούνται από τον Ρυθμιστή που έχει πιστοποιήσει την “Fluxys Belgium SA”, ώστε να επιβεβαιώνεται η διαρκής συμμόρφωση με τους όρους του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού.

5. Συμπέρασμα σχετικά με τη συμμόρφωση προς τα κριτήρια του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού των μερών-μετόχων της SENFLUGA

Λαμβάνοντας υπόψη ότι όλες οι εταιρείες που μετέχουν στην Κοινοπραξία συνδέονται με Διαχειριστές Συστημάτων Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, οι οποίοι είναι πιστοποιημένοι από τις αρμόδιες εθνικές ρυθμιστικές αρχές σύμφωνα με το πρότυπο του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού και, συνεπώς, παρακολουθούν σε διαρκή βάση τη συνεχή τους συμμόρφωση, η ΡΑΕ δεν θεωρεί σκόπιμο ούτε προσήκον να εξετάσει ad hoc, εξαρχής και σε βάθος την πλήρωση των όρων του άρθρου 9 παρ. 1 της Οδηγίας.

Άλλωστε, όπως η Ευρωπαϊκή Επιτροπή είχε αναγνωρίσει, στο πλαίσιο της Γνώμης της σχετικά με την πιστοποίηση της εταιρείας “Transport et Infrastructures Gaz France S.A.” / TIGF, παρέλκει η ουσιαστική και αυτοτελής αξιολόγηση στις περιπτώσεις μετόχων που έχουν πιστοποιηθεί από άλλες ρυθμιστικές αρχές (“The Commission agrees with CRE that it is for the Italian regulatory authority to ensure the continued compliance of SRG, and thus of the structure of Snam S.p.A., with the ownership unbundling model”, σελ. 2 της από 4.6.2014 Γνώμης της Επιτροπής).

Κατά συνέπεια, την ίδια προσέγγιση ακολουθεί εν προκειμένω και η ΡΑΕ.

6. Σχετικά με τη συμμόρφωση προς τα κριτήρια του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού του Ελληνικού Δημοσίου ως μετόχου της «ΔΕΣΦΑ Α.Ε.».

Υπενθυμίζεται ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 63Α του νόμου, το Ελληνικό Δημόσιο θα συμμετέχει με ποσοστό 34% στον ΔΕΣΦΑ. Σύμφωνα μάλιστα με πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση (άρθρο 47 ν. 4546/2018, ΦΕΚ Α΄ 101/12.6.2018), τροποποιήθηκε η διάταξη του άρθρου 63Α του νόμου, προκειμένου να αποσαφηνιστεί ότι το εν λόγω μερίδιο «θα μεταβιβαστεί στο Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο θα εκπροσωπείται από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας».

Όπως καθίσταται σαφές από την Αιτιολογική Έκθεση, που υποβλήθηκε για την εν λόγω τροπολογία (1612/202 - 5.6.2018), αποσκοπείτο η προώθηση της διαδικασίας του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού του ΔΕΣΦΑ (https://www.hellenicparliament.gr/Nomothetiko-Ergo/Katatethenta-Nomosxedia?law_id=c3631fb9-579d-48e9-85dd-a8e400d4cb13).

Ειδικότερα, λαμβάνοντας υπόψη ότι το Ελληνικό Δημόσιο συμμετέχει σε εταιρείες που δραστηριοποιούνται στην παραγωγή και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας και φυσικού αερίου, όπως είναι επί παραδείγματι η ΔΕΗ Α.Ε. (παραγωγή-προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας) και η ΔΕΠΑ Α.Ε. (προμήθεια φυσικού αερίου), καθίσταται αναγκαίο να διασφαλισθεί η αποτελεσματική εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 6 του άρθρου 9 της Οδηγίας, που επιτάσσει τη συμμετοχή διαφορετικών φορέων του Δημοσίου σε παραγωγή/προμήθεια ενέργειας, αφενός, και διαχείριση συστήματος μεταφοράς, αφετέρου. Σε σχέση με τη συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου σε ανώνυμες εταιρείες του παραγωγικού τομέα, είτε ευθέως είτε δια του ΤΑΙΠΕΔ, η εκπροσώπησή του γίνεται δια του Υπουργού Οικονομικών (βλ. άρθρο 1 παραγρ. 4γ της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου που κυρώθηκε και απέκτησε ισχύ νόμου με το άρθρο 2 του ν. 4092/2012).

Για το σκοπό αυτό άλλωστε, στο πλαίσιο της πιστοποίησης της «Α.Δ.ΜΗ.Ε. ΑΕ» ως Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας (βλ. την προκαταρκτική απόφαση ΡΑΕ 267/2017, την από 24.5.2017 Γνώμη της Επιτροπής υπό στοιχεία C 2017/3715 και την τελική απόφαση ΡΑΕ 475/9.6.2017), ελήφθη μέριμνα ώστε το Ελληνικό Δημόσιο να εκπροσωπείται στον Διαχειριστή δια του Υπουργού Ενέργειας.

Ίδια προσέγγιση έχει ήδη ακολουθηθεί και στον ΔΕΣΦΑ, όπως προκύπτει από την πρόσφατη νομοθετική ρύθμιση. Σχετικώς, ισχύει η συλλογιστική και μεθοδολογία που είχε αναπτύξει η ΡΑΕ στην απόφασή της 475/2017 για την τελική πιστοποίηση του Α.Δ.ΜΗ.Ε., σε συνέχεια της αποξένωσης του Υπουργού Οικονομικών από την άσκηση των μετοχικών δικαιωμάτων του Ελληνικού Δημοσίου σε Διαχειριστή του Εθνικού Συστήματος Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας:

« […]

Ως εκ τούτου, θεσμικά πλέον αποκλείεται η δυνατότητα το ίδιο πρόσωπο του Ελληνικού Δημοσίου να ασκεί αποφασιστική επιρροή, ή κοινό έλεγχο τόσο σε εταιρεία παραγωγής/προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας όσο και στον Διαχειριστή. Πράγματι, μετά τις εν λόγω διεργασίες, θα είναι σαφώς διαχωρισμένες και διακριτές οι αρμοδιότητες του Ελληνικού Δημοσίου: όσον αφορά την εταιρεία «ΔΕΗ ΑΕ», το Ελληνικό Δημόσιο θα εκπροσωπείται από τον Υπουργό Οικονομικών, ενώ όσον αφορά τον Διαχειριστή θα εκπροσωπείται σε επίπεδο «ΔΕΣ Α.Δ.ΜΗ.Ε. ΑΕ» -και εμμέσως σε επίπεδο πλειοψηφούντος μετόχου της «Α.Δ.ΜΗ.Ε. Συμμετοχών ΑΕ»– από τον Υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Διασφαλίζεται, λοιπόν, αποτελεσματικά η απαίτηση της παραγρ. 6 του άρθρου 9 της Οδηγίας 2009/72, σύμφωνα με την οποία δύο διαφορετικοί δημόσιοι φορείς που ασκούν έλεγχο σε διαχειριστή συστήματος μεταφοράς ή σε σύστημα μεταφοράς, αφενός, και σε επιχείρηση που ασκεί οποιαδήποτε από τις

δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας, αφετέρου, δεν θεωρούνται ότι είναι το ίδιο ή τα ίδια πρόσωπα.».

Περαιτέρω, σε σχέση με την αιτηθείσα από την Επιτροπή (βλ. την από 24.5.2017 Γνώμη της Επιτροπής υπό στοιχεία C 2017/3715, στο πλαίσιο της πιστοποίησης του Α.Δ.ΜΗ.Ε.) αξιολόγηση του ρόλου του Πρωθυπουργού της Ελλάδας και, συγκεκριμένα, της δυνατότητάς του να ασκεί επιρροή σε διάφορους υπουργούς (μεταξύ αυτών, στον υπουργό Οικονομικών και τον υπουργό Περιβάλλοντος και Ενέργειας) και/ή να εκδίδει εντολές ή οδηγίες όσον αφορά τις αρμοδιότητες υπουργών στη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, ισχύουν τα αναφερόμενα στην απόφαση ΡΑΕ 475/2017 για την τελική πιστοποίηση του Α.Δ.ΜΗ.Ε.:

« […] Σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 81 του Ελληνικού Συντάγματος: «Την Κυβέρνηση αποτελεί το Υπουργικό Συμβούλιο που απαρτίζεται από τον Πρωθυπουργό και τους Υπουργούς. Νόμος ορίζει τα σχετικά με τη σύνθεση και τη λειτουργία του Υπουργικού Συμβουλίου». Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 82 του Συντάγματος: «Η Κυβέρνηση καθορίζει και κατευθύνει τη γενική πολιτική της Χώρας, σύμφωνα με τους ορισμούς του Συντάγματος και των νόμων». Τέλος, σύμφωνα με το άρθρο 2 του κωδικοποιημένου διατάγματος 63/2005: «Το Υπουργικό Συμβούλιο: α) Καθορίζει και κατευθύνει, κατά το άρθρο 82 παρ. 1 του Συντάγματος, τη γενική πολιτική της Χώρας σύμφωνα με τους ορισμούς του Συντάγματος και των νόμων. β) Αποφασίζει για πολιτικά θέματα γενικότερης σημασίας. γ) Αποφασίζει για κάθε θέμα αρμοδιότητας συλλογικών κυβερνητικών οργάνων ή για κάθε θέμα αρμοδιότητας ενός ή περισσότερων υπουργών που παραπέμπει σε αυτό ο Πρωθυπουργός.. δ) Ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπει το Σύνταγμα και οι νόμοι.».

Ως προς τη νομική θέση του Πρωθυπουργού, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 82 του Συντάγματος: «Ο Πρωθυπουργός εξασφαλίζει την ενότητα της Κυβέρνησης και κατευθύνει τις ενέργειες της, καθώς και των δημόσιων γενικά υπηρεσιών για την εφαρμογή της κυβερνητικής πολιτικής μέσα στο πλαίσιο των νόμων.». Τέλος, ως προς τη νομική θέση του Υπουργού, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 83 του Συντάγματος: «Κάθε Υπουργός ασκεί τις αρμοδιότητες που ορίζει ο νόμος.». Περαιτέρω, σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 41 του κωδικοποιητικού διατάγματος 63/2005: «Οι υπουργοί έχουν τις ακόλουθες Αρμοδιότητες: α) Έχουν την ανώτατη διεύθυνση των υπηρεσιών που υπάγονται στο υπουργείο, του οποίου προΐστανται και κατευθύνουν, συντονίζουν, εποπτεύουν και ελέγχουν τη δράση τους, καθώς και τη δράση των υπαλλήλων και δημόσιων λειτουργών που υπάγονται σε αυτούς. β) Εποπτεύουν, συντονίζουν και κατευθύνουν τις ενέργειες των διορισμένων στο υπουργείο τους υφυπουργών. γ) Ασκούν, σύμφωνα με το Σύνταγμα και τον Κανονισμό της Βουλής, τη νομοθετική πρωτοβουλία σε θέματα της αρμοδιότητάς τους δ) Προτείνουν την έκδοση των κατ` εξουσιοδότηση νόμου κανονιστικών και των αναγκαίων για την εκτέλεση των νόμων διαταγμάτων της αρμοδιότητάς τους και εκδίδουν κανονιστικές πράξεις κατ’ εξουσιοδότηση νόμου. ε) Ασκούν κάθε άλλη αρμοδιότητα που τους παρέχει το Σύνταγμα και ο νόμος ή τους αναθέτει ο Πρωθυπουργός βάσει του Συντάγματος ή νόμου.».

Από τα ανωτέρω συνάγεται ότι η εκτελεστική λειτουργία σε πολιτικό επίπεδο, αναπτύσσεται στη βάση μιας τριγωνικής σχέσης μεταξύ Υπουργικού Συμβουλίου, Πρωθυπουργού και Υπουργών. Στον Πρωθυπουργό ανατίθενται αρμοδιότητες ενότητας και συντονισμού της κυβέρνησης, αποδίδοντας του σημαντική πολιτική ισχύ, αλλά συνταγματικά παραμένει πρώτος μεταξύ ίσων (primus inter pares). Από τον συνταγματικά καθορισμένο ρόλο του Πρωθυπουργού έπεται ότι δεν είναι δυνατόν να αναλαμβάνει αρμοδιότητες που κατά νόμο ανατίθενται σε υπουργούς, και ως εκ τούτου δεν είναι δυνατή η ιεραρχική υποκατάσταση του Υπουργού από τον Πρωθυπουργό. Ο νόμος θα πρέπει να αποδίδει κρίσιμη μάζα αρμοδιοτήτων σε κάθε υπουργό τις οποίες ασκεί ο ίδιος χωρίς παρέμβαση έξωθεν, περιλαμβανομένου του Πρωθυπουργού. Σε περίπτωση διαφωνίας του Πρωθυπουργού, ή του Υπουργικού Συμβουλίου με Υπουργό της Κυβέρνησης, η αρμοδιότητα παραμένει στον Υπουργό, ο οποίος μπορεί να την ασκήσει ακόμη και αντίθετα στη βούληση του Πρωθυπουργού. Σύμφωνα με τα ανωτέρω, διαπιστώνεται ότι διασφαλίζεται το αναγκαίο επίπεδο λειτουργικής ανεξαρτησίας των Υπουργών και αυτονομίας ως προς την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.».

Σε συνέχεια αυτών, θεωρείται ότι η συμμετοχή του Ελληνικού Δημοσίου στον ΔΕΣΦΑ συνάδει με τους όρους του ενωσιακού δικαίου για τον ιδιοκτησιακό διαχωρισμό.

7. Ειδικότερα σε σχέση με τη συμμετοχή προσώπων στο ΔΣ του ΔΕΣΦΑ

Σε σχέση με την απαίτηση της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 1 του άρθρου 9 της Οδηγίας 2009/73, επισημαίνεται η πρόβλεψη της παραγράφου […] του άρθρου […] του Σχεδίου Καταστατικού της ΔΕΣΦΑ ΑΕ, με την οποία τίθεται σχετική ρήτρα ως εξής:

«11.6 Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή οποιαδήποτε πρόσωπα με εκπροσωπευτική εξουσία δεν δικαιούνται να είναι μέλη του διοικητικού συμβουλίου ή να έχουν εκπροσωπευτική εξουσία σε επιχειρήσεις που ασκούν οποιεσδήποτε από τις δραστηριότητες της παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου.».

8. Τήρηση Εμπιστευτικότητας

Σε σχέση με τον όρο της παρ. 7 του άρθρου 9 της Οδηγίας Φυσικού Αερίου περί τήρησης της εμπιστευτικότητας των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών, ώστε να αποφεύγεται η ανταλλαγή τους μεταξύ του Διαχειριστή και των εταιρειών Παραγωγής ή Προμήθειας και να αποτρέπεται η άνιση μεταχείριση μεταξύ Συμμετεχόντων, η ΡΑΕ λαμβάνει υπόψη της το προσκομισθέν Εγχειρίδιο Βασικών Λειτουργικών Αρχών της ΔΕΣΦΑ ΑΕ (Ι-242444/11.7.2018 έγγραφο ΔΕΣΦΑ). Το εν λόγω Εγχειρίδιο αποτελείται από τα ακόλουθα έγγραφα: (α) Πολιτική περί προστασίας προσωπικών δεδομένων και ασφάλειας δεδομένων, (β) Οδηγία Διαχείρισης Αλληλογραφίας και Προστασίας Διαβαθμισμένων Εγγράφων και (γ) Κώδικας Δεοντολογίας.

Από την εξέταση των ανωτέρω, προκύπτει ότι υφίστανται αποτελεσματικά εργαλεία για την διασφάλιση της πρόσβασης στο Σύστημα και στις υποδομές με όρους διαφάνειας και χωρίς διακρίσεις.

9. Εγκατεστημένος Εξοπλισμός της ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

Δυνάμει της διάταξης της περ. (α) της παρ. 1 του άρθρου 63Β του ν. 4001/2011, τα πάγια στοιχεία που απαιτούνται για την άσκηση της δραστηριότητας του Διαχειριστή Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου, περιλαμβανομένων των παγίων του Συστήματος Μεταφοράς, αποτελούν ιδιοκτησία της ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

Περαιτέρω, στο αριθμ. ΡΑΕ Ι-242444/09.07.2018 έγγραφο του ΔΕΣΦΑ, με τίτλο «Εγκατεστημένος Εξοπλισμός ΕΣΦΑ», καταγράφεται ο συνολικός εξοπλισμός του ΕΣΦΑ κατά την 31.12.2017, όπως αυτός προβλέπεται στις διατάξεις του άρθρου 67 του ν. 4001/2011.

Σε συνέχεια των ανωτέρω, διαπιστώνεται καταρχήν η τήρηση των όρων του ιδιοκτησιακού διαχωρισμού, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο ενωσιακό και εθνικό πλαίσιο.

V. Τελικές παρατηρήσεις

Επειδή, ενόψει της σχεδιαζόμενης συναλλαγής, ανακύπτει η ανάγκη νέας πιστοποίησης του ΔΕΣΦΑ, προκειμένου για την άσκηση των αρμοδιοτήτων του ως Διαχειριστής Συστήματος Μεταφοράς Φυσικού Αερίου Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας, στη βάση της σχετικής αίτησής του.

Επειδή, η Αρχή οφείλει να παρακολουθεί σε διαρκή βάση τη συμμόρφωση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. με τους κανόνες που αφορούν τον ρόλο και τις αρμοδιότητες των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, όπως άλλωστε επιτάσσει το άρθρο 41 παρ. 1 στοιχείο (ιη) της Οδηγίας.

Επειδή, η Αρχή οφείλει ιδίως να παρακολουθεί και να αξιολογεί τα επενδυτικά προγράμματα των διαχειριστών συστημάτων μεταφοράς, όπως άλλωστε επιτάσσει το άρθρο 41 παρ. 1 στοιχείο (ζ) της Οδηγίας, καθώς και το άρθρο 14 του νόμου.

Επειδή, σε κάθε περίπτωση, οι αρμοδιότητες που έχει η Αρχή στη βάση της πιστοποίησης συναρτώνται με υποχρεώσεις και αρμοδιότητες, που απορρέουν για τη ΡΑΕ από άλλες διατάξεις του ενωσιακού και εθνικού δικαίου, όπως προεχόντως είναι η ασφάλεια εφοδιασμού. Στο πλαίσιο αυτό, η Αρχή θα εξετάσει τη σκοπιμότητα επιβολής ειδικών όρων, κατά την έκδοση της απόφασής της περί της Τελικής Πιστοποίησης του ΔΕΣΦΑ, προκειμένου να διασφαλίζεται επαρκώς ότι θα αποτρέπεται οποιαδήποτε συνθήκη ενδέχεται να δημιουργήσει ζήτημα μη εκπλήρωσης ή καθυστέρησης στην εκπλήρωση από τον ΔΕΣΦΑ των καθηκόντων που του ανατίθενται από την Αρχή (βλ. ιδίως το ζήτημα πρόκλησης αδιεξόδου στο Δ.Σ. κατά τη λήψη σχετικών αποφάσεων).

Επειδή, η Αρχή λαμβάνει ιδίως υπόψη την πρόβλεψη του άρθρου 2.3 του «SHARE SALE AND PURCHASE AGREEMENT» (SPA), το οποίο συνήφθη μεταξύ των ΤΑΙΠΕΔ, ΕΛΠΕ Α.Ε., SENFLUGA Α.Ε., SNAM S.p.A, ENAGAS INTERNACIONAL S.L.U. και Fluxys S.A. Το εν λόγω έγγραφο υποβλήθηκε στη ΡΑΕ με το Ι-242400/6.7.2018 έγγραφο του ΤΑΙΠΕΔ. Σχετικώς αναφέρεται:

«2.3 Commitments: [ΕΜΠΙΣΤΕΥΤΙΚΟ].

Επειδή, σε κάθε περίπτωση, ο Διαχειριστής οφείλει να τηρεί απαρέγκλιτα το ελληνικό και ενωσιακό δίκαιο και να συμμορφώνεται προς τις προβλέψεις του νόμου και τις αποφάσεις του Ρυθμιστή και των οργάνων της Ένωσης. Ως εκ τούτου, η εφαρμογή των διατάξεων του ενωσιακού, του εθνικού δικαίου και των αποφάσεων του Ρυθμιστή, επί ζητημάτων ασφάλειας εφοδιασμού της χώρας και της Ένωσης αλλά και θεμάτων δημοσίου συμφέροντος, δεν είναι δυνατόν να τίθεται σε αμφισβήτηση με αποφάσεις του Δ.Σ. της ΔΕΣΦΑ Α.Ε.

Επειδή, η Αρχή θεωρεί ότι η οποιαδήποτε μεταβολή των όρων που αφορούν την οργάνωση και την δομή του Διαχειριστή καθώς και των μετόχων του, ενδέχεται να ενέχει ουσιαστική επιρροή επί της πλήρωσης των προϋποθέσεων ανεξαρτησίας και των άρθρων 9 επ. της Οδηγίας. Για τον λόγο αυτό είναι απολύτως κρίσιμη η άμεση και πλήρης ενημέρωση της Αρχής ως κατωτέρω προσδιορίζεται:

α) Ο Διαχειριστής οφείλει να γνωστοποιεί αμελλητί στην ΡΑΕ κάθε μεταβολή της μετοχικής του σύνθεσης.

β) Ο Διαχειριστής οφείλει να γνωστοποιεί αμελλητί στην ΡΑΕ κάθε τροποποίηση του καταστατικού, μεταβολή Μελών Διοικητικού Συμβουλίου και λοιπών οργάνων, καθώς και σημαντικών ενδοεταιρικών μεταβολών που αφορούν στον ίδιο όσο και τους μετόχους του. Με τη συγκρότηση του Δ.Σ. σε σώμα της ΔΕΣΦΑ Α.Ε., καθώς και σε κάθε περίπτωση μεταβολής των Μελών του Δ.Σ., η ΔΕΣΦΑ Α.Ε οφείλει να υποβάλει στη ΡΑΕ Υπεύθυνες Δηλώσεις των εν λόγων προσώπων περί του ότι τα πρόσωπα αυτά συμμορφώνονται με τα οριζόμενα στο στοιχείο δ), παράγραφος 1, άρθρο 9 της Οδηγίας.

γ) Ο Διαχειριστής οφείλει να ενημερώνει αμελλητί την Αρχή σχετικά με τυχόν μελλοντικές εξαγορές ελεγχουσών συμμετοχών από τρίτες χώρες, σε επιχειρήσεις δραστηριοποιούμενες στην παραγωγή ή/και προμήθεια ηλεκτρικής ενέργειας ή/και φυσικού αερίου, εντός του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου.

δ) Ο Διαχειριστής οφείλει να γνωστοποιεί αμελλητί στην ΡΑΕ κάθε γεγονός που ενδέχεται να οδηγήσει στην απόκτηση από μέτοχό του ή συνδεδεμένη με μέτοχό του επιχείρηση, δικαιωμάτων που του παρέχουν άμεσα ή έμμεσα τη δυνατότητα να ασκήσει έλεγχο ή ακόμη και επιρροή επί επιχειρήσεως που εκτελεί οποιαδήποτε από τις δραστηριότητες παραγωγής ή προμήθειας ηλεκτρικής ενέργειας ή φυσικού αερίου, η οποία δραστηροποιείται είτε στην Ελλάδα είτε στην Ευρωπαϊκή Ένωση είτε στον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο.

ε) Ο Διαχειριστής οφείλει να υποβάλλει σε ετήσια βάση στην ΡΑΕ, έκθεση περί της συνέχισης συμμόρφωσής του προς τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας.

στ) Ο Διαχειριστής οφείλει να υποβάλλει σε ετήσια βάση στην ΡΑΕ, έκθεση αξιολόγησης της αποτελεσματικότητας των διαδικασιών διαφύλαξης της εμπιστευτικότητας και προστασίας των εμπορικά ευαίσθητων πληροφοριών.

Επειδή, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην Οδηγία (ΕΕ) 2016/1148 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 6ης Ιουλίου 2016, σχετικά με μέτρα για υψηλό κοινό επίπεδο ασφάλειας συστημάτων δικτύου και πληροφοριών σε ολόκληρη την Ένωση και εφόσον η ΔΕΣΦΑ Α.Ε., υπάγεται στο πεδίο εφαρμογής της, οφείλει

κατά την οριζόμενη στο άρθρο 25 προθεσμία πλήρους εφαρμογής της, να έχει θέσει σε εφαρμογή πλαίσιο και διαδικασίες για την επίτευξη της αναγκαίας ασφάλειας και αξιοπιστίας των πληροφοριακών συστημάτων και δικτύων, γνωστοποιώντας τα στη ΡΑΕ και σε κάθε άλλη αρμόδια εθνική αρχή σε εύλογο χρονικό διάστημα.

Επειδή, η παρούσα παράγει αποτελέσματα μετά την περάτωση της διαδικασίας που καθορίζεται με το άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 715/2009 και για το χρονικό διάστημα κατά το οποίο συνεχίζουν να ισχύουν τα δεδομένα που έλαβε υπόψη η Αρχή για την έκδοση της παρούσας Απόφασης, καθώς και πληρούνται όλοι οι καθοριζόμενοι όροι και προϋποθέσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω και με την επιφύλαξη της διαρκούς συμμόρφωσης με το εθνικό και ενωσιακό πλαίσιο κανόνων δικαίου, καθώς και της τήρησης των όρων που αναφέρονται στην παρούσα, αποφασίζει:

1. Την προκαταρκτική πιστοποίηση της εταιρείας ΔΕΣΦΑ Α.Ε., ως ΔΣΜ Φυσικού Αερίου Διαχωρισμένης Ιδιοκτησίας, όπως ορίζει ο ν. 4001/2011, σύμφωνα και με τα όσα ανωτέρω αναφέρονται σχετικά με τη διασφάλιση της συμμόρφωσης de jure και de facto με τις προϋποθέσεις των άρθρων 9 και 10 της Οδηγίας 2009/73 και των άρθρων 62 επ. του ν. 4001/2011, και την τήρηση των όρων που αναφέρονται στο αιτιολογικό της παρούσας και ειδικότερα ως κάτωθι:

(α) Την τήρηση όλων των προβλεπομένων όρων της παρούσας απόφασης, με την ολοκλήρωση της σχεδιαζόμενης συναλλαγής και, σε κάθε περίπτωση, εντός των αναφερόμενων χρονικών ορίων.

(β) Σε περίπτωση που οι παρούσες περιστάσεις μεταβληθούν καθ’ οιονδήποτε τρόπο, η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οφείλει να ενημερώσει αμελλητί και προσηκόντως την Αρχή, τεκμηριώνοντας, παράλληλα, τη συνέχιση της συμμόρφωσής της με τις διατάξεις του άρθρου 62 του νόμου και του άρθρου 9 της Οδηγίας, και πάντως με την επιφύλαξη λήψης τυχόν επιπρόσθετων αναγκαίων μέτρων από την Αρχή.

(γ) Η ΔΕΣΦΑ Α.Ε. οφείλει να τηρεί απαρέγκλιτα το ελληνικό και ενωσιακό δίκαιο και να συμμορφώνεται προς τις προβλέψεις του νόμου και τις αποφάσεις του Ρυθμιστή και των οργάνων της Ένωσης.

(δ) Την επιφύλαξη πρόβλεψης και επιβολής των κατάλληλων μέτρων για τη διασφάλιση του ενεργειακού εφοδιασμού σε εθνικό και ενωσιακό επίπεδο ή/και άλλων σκοπών υπέρτερου δημοσίου συμφέροντος, εφόσον κριθεί αναγκαίο, κατά τον χρόνο έκδοσης της τελικής απόφασης της ΡΑΕ περί της πιστοποίησης.

2. Η ΡΑΕ αξιολογεί σε συνεχή βάση τη συμμόρφωση της ΔΕΣΦΑ Α.Ε. με το σύνολο των υποχρεώσεών της που απορρέουν από το εθνικό και ενωσιακό πλαίσιο, καθώς και τη συμβατότητα της δομής του Διαχειριστή και των μετόχων του με τα οριζόμενα στο άρθρο 9 της Οδηγίας. Η Αρχή δύναται, σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή, να επανελέγξει τη συνέχιση πλήρωσης των όρων της παρούσης πιστοποίησης προβαίνοντας στην λήψη των κατά περίσταση ενδεδειγμένων μέτρων.

3. Η παρούσα κοινοποιείται αμελλητί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, προκειμένου να διατυπώσει τη γνώμη της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 9 και 10 της Οδηγίας 2009/73 και το άρθρο 3 του Κανονισμού 715/2009.

4. Η παρούσα κοινοποιείται ως διαβαθμισμένο «Εμπιστευτικό» έγγραφο, στην ΔΕΣΦΑ Α.Ε., στο Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας και στο ΤΑΙΠΕΔ.

Αθήνα, 6 Αυγούστου 2018

Ο Πρόεδρος

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΜΠΟΥΛΑΞΗΣ

EUROPEAN
COMMISSION

Brussels, 24.10.2018
C(2018) 7147 final

COMMISSION OPINION

of 24.10.2018

pursuant to Article 3(1) of Regulation (EC) No 715/2009 and Article 10 of Directive 2009/73/EC - Greece - Certification of DESFA

(only the English version is authentic)

COMMISSION OPINION

of 24.10.2018

pursuant to Article 3(1) of Regulation (EC) No 715/2009 and Article 10 of Directive 2009/73/EC - Greece - Certification of DESFA

(only the English version is authentic)

I. PROCEDURE

On 27th August 2018, the Commission received a notification from the Greek regulatory authority for energy (hereafter, "RAE"), of a draft decision on the certification of the Hellenic Gas Transmission System Operator S.A. (hereafter, "DESFA") as a Transmission System Operator (TSO) for gas.

Pursuant to Article 9 and 10 Directive 2009/73/EC[1] (hereafter, "Gas Directive") and Article 3 Regulation (EC) No 715/2009 (hereafter "Gas Regulation") the Commission is required to examine the notified draft decision and deliver an opinion to the relevant national regulatory authority.

II. DESCRIPTION OF THE NOTIFIED DECISION

DESFA is the only gas transmission system operator for gas in Greece. It owns and operates the national natural gas transmission system. DESFA was established in 2007 as a subsidiary of the state-controlled vertically integrated gas undertaking DEPA S.A. (hereafter, "DEPA").

DESFA has been certified by decision of RAE (523/2014)[2] as compliant with the Independent Transmission Operator (hereinafter "ITO") model, referred to in Article 9(8)(b) Gas Directive. Presently, DESFA is applying for certification in accordance with the ownership unbundling model, referred to in Article 9(1) Gas Directive

In the context of the restructuring plan for Greece, the Hellenic Republic Asset Development Fund (hereafter, "HRADF") initiated a tender procedure to sell the 66% of the share capital of DESFA. The consortium selected was SENFLUGA Energy Infrastructure Holdings S.A. (hereafter, “SENFLUGA”), composed of the companies Snam S.p.A (60% participation); Fluxys Europe B.V. (20% participation) and Enagas Internacional S.L.U. (20% participation).

The remaining 34% will be owned by the Greek State, represented by the Minister of Environment and Energy.

Fluxys Europe B.V. holds, though it subsidiary Fluxys N.V., 90% of the share capital of Fluxys Belgium S.A., which has been certified by the Belgian Energy Regulatory Authority as a TSO for gas in accordance with the ownership unbundling model.

Snam S.p. A is the sole shareholder of Snam Rete Gas S.p.A, certified by the Italian Regulatory Authority for Energy as a TSO for gas in accordance with the ownership unbundling model.

[1] Directive 2009/73/EC of the European Parliament and of the Council of 13 July 2009 concerning common rules for the internal market in natural gas and repealing Directive 2003/55/EC

[2] See the Commission’s Opinion of 17.10.2014 on the draft certification, C(2014)7734: https://ec.europa.eu/energy/sites/ener/files/documents/2014_101_gr_en.pdf

Enagas Internacional S.L.U. is the sole shareholder of Enagas S.A., which has been certified by the Spanish Energy Regulatory Authority as a TSO for gas in accordance with the ownership unbundling model.

Based on the fact that all the consortium members are shareholders of certified gas TSOs under the ownership unbundling model, RAE concludes that it is not necessary to examine in depth the fulfilment of the conditions of Article 9(1) of the Directive, as these conditions had already been thoroughly reviewed at the moment of the certification of the TSOs by their respective National Regulatory Authorities.

The Greek State will be represented in DESFA by the Minister of Environment and Energy.

The Greek State also participates – either directly or through HRADF – in companies active in the production and supply of electricity and natural gas, such as PPC S.A. (electricity generation and supply) and DEPA (gas supply). The Greek State is represented in these companies by the Minister of Finance. RAE concludes that the fact that production/supply and transmission activities are exercised by different public entities ensures that the unbundling rules are respected and the separation within the State in accordance with Article 9 (6) of the Gas Directive is ensured. Moreover, RAE also assesses the role of the Prime Minister of Greece and concludes that under the Greek constitution, the Prime Minister's power to exert influence over both Ministers is very limited.

Based on the above, RAE has come to the preliminary conclusion that DESFA complies with the requirements of the ownership unbundling model as laid down in the Greek legislation transposing the Gas Directive. RAE has submitted its draft decision to the Commission requesting an opinion.

III. COMMENTS

On the basis of the present notification the Commission has the following comments on the draft decision:

1. Ownership unbundling and private investors

The Commission acknowledges that the TSO owned by Fluxys Europe B.V., Snam S.p.A and Enagas Internacional S.L.U have already been certified as TSOs under the ownership unbundling model in Italy, Spain and Belgium[3], and that it was for the respective national regulatory authorities to ensure compliance with the respective requirements of the Gas Directive.

However, it cannot be excluded that participations held by the companies in generation/production and supply of electricity and gas could have been considered unobjectionable for the certification in the respective Member States, but might result in conflicts of interest in relation to the envisaged transmission activities in Greece. Therefore, the Commission invites RAE to confirm in its final decision that Fluxys Europe B.V., Snam S.p. and Enagas Internacional S.L.U do not hold any participations in generation/production and supply of electricity and gas that would be relevant in the context of the present certification procedure.

---

[3] For Enagas : “Resolución de 26 de julio de 2012, de la Comisión Nacional de Energía, sobre la solicitud de certificación de ENAGAS como gestor de la red de transporte de gas” https://www.boe.es/diario_boe/txt.php?id=BOE-A-2012-10969. For CREG : DECISION FINALE (B)120927-CDC-1166 relative à "la demande de certification de la S.A. Fluxys Belgium " https://www.creg.be/sites/default/files/assets/Publications/Decisions/B1166FR.pdf.
For SNAM: DELIBERAZIONE 14 NOVEMBRE 2013 515/2013/R/GAS https://www.autorita.energia.it/allegati/docs/13/515-13.pdf

2. Separation within the State – article 9(6)

Article 9(6) Gas Directive opens up the possibility, within the ownership unbundling model, of the State controlling transmission activities, as well as generation, production and supply activities, provided that the respective activities are exercised by separate public entities. For the purpose of ownership unbundling, two separate public bodies should therefore be seen as two distinct persons and may thus control production and supply activities on the one hand and transmission activities on the other, provided that it can be demonstrated that they are not under the common influence of another public entity in violation of the rules on ownership unbundling. In these cases, it must be demonstrated that the requirements of ownership unbundling of Article 9 Gas Directive as enshrined in national law are duly complied with.

Article 9(1)(b)(i) Gas Directive prohibits the same person or persons by the public bodies in question from directly or indirectly exercising control over an undertaking performing any of the functions of production or supply, and directly or indirectly exercising control or exercising any right over a transmission system operator or over a transmission system. Article 9(1)(b)(ii) Gas Directive prohibits the same person or persons from directly or indirectly exercising control over a transmission system operator or over a transmission system, and directly or indirectly exercising control or exercising any right over an undertaking performing any of the functions of production or supply.

On previous occasions, the Commission considered that two separate Ministries controlling, on the one hand transmission of gas, and on the other hand activities of generation, production and supply of electricity and gas, can under certain circumstances constitute bodies with a sufficient degree of separation as required by Article 9(6) Gas Directive.

The Commission agrees with RAE that, as different Ministries control the generation/supply activities and the transmission activities, if no third party can exercise joint control over these two Ministries, and neither Ministry can exercise power over the other, there is compliance with the unbundling rules.

The Commission acknowledges the analysis conducted by RAE of the role of the Prime Minister and accepts that, as pointed out by RAE, under the Greek Constitution the Prime Minister's ability to exercise joint control over the Finance and Energy Ministries is limited.

The Commission invites RAE to verify that the Minister of Finance has no power to take any decisions regarding the administration and operation of DESFA (e.g., there is no need of a joint ministerial decision of the Minister of Finance and the Minister of Environment and Energy for the approval of DESFA’s statutes, neither for the appointment of members of the Board of Directors nor any other decisions relating to DESFA).

IV. CONCLUSION

Pursuant to Article 3(2) Gas Regulation, RAE shall take utmost account of the above comments of the Commission when taking its final decision regarding the certification of DESFA, and when it does so, shall communicate this decision to the Commission.

The Commission's position on this particular notification is without prejudice to any position it may take vis-à-vis national regulatory authorities on any other notified draft measures concerning certification, or vis-à-vis national authorities responsible for the transposition of EU legislation as regards the compatibility of any national implementing measure with EU law.

The Commission will publish this document on its website. The Commission does not consider the information contained herein to be confidential. RAE is invited to inform the

Commission within five working days following receipt whether it considers that, in accordance with EU and national rules on business confidentiality, this document contains confidential information which it wishes to have deleted prior to such publication. Reasons should be given for any such request.

Done at Brussels, 24.10.2018

For the Commission
Miguel ARIAS CAÑETE
Member of the Commission

CERTIFIED COPY
For the Secretary-General,

Jordi AYET PUIGARNAU
Director of the Registry
EUROPEAN COMMISSION

ΕΘΝΙΚΟ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟ

Το Εθνικό Τυπογραφείο αποτελεί δημόσια υπηρεσία υπαγόμενη στο Υπουργείο Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει την ευθύνη τόσο για τη σύνταξη, διαχείριση, εκτύπωση και κυκλοφορία των Φύλλων της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως (ΦΕΚ), όσο και για την κάλυψη των εκτυπωτικών - εκδοτικών αναγκών του δημοσίου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα (ν. 3469/2006/Α΄ 131 και π.δ. 29/2018/Α΄58).

1. ΦΥΛΛΟ ΤΗΣ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ (ΦΕΚ)

• Τα **ΦΕΚ σε ηλεκτρονική μορφή** διατίθενται δωρεάν στο **www.et.gr**, την επίσημη ιστοσελίδα του Εθνικού Τυπογραφείου. Όσα ΦΕΚ δεν έχουν ψηφιοποιηθεί και καταχωριστεί στην ανωτέρω ιστοσελίδα, ψηφιοποιούνται και αποστέλλονται επίσης δωρεάν με την υποβολή αίτησης, για την οποία αρκεί η συμπλήρωση των αναγκαίων στοιχείων σε ειδική φόρμα στον ιστότοπο www.et.gr.

• Τα **ΦΕΚ σε έντυπη μορφή** διατίθενται σε μεμονωμένα φύλλα είτε απευθείας από το Τμήμα Πωλήσεων και Συνδρομητών, είτε ταχυδρομικά με την αποστολή αιτήματος παραγγελίας μέσω των ΚΕΠ, είτε με ετήσια συνδρομή μέσω του Τμήματος Πωλήσεων και Συνδρομητών. Το κόστος ενός ασπρόμαυρου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,00 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,20 €. Το κόστος ενός έγχρωμου ΦΕΚ από 1 έως 16 σελίδες είναι 1,50 €, αλλά για κάθε επιπλέον οκτασέλιδο (ή μέρος αυτού) προσαυξάνεται κατά 0,30 €. Το τεύχος Α.Σ.Ε.Π. διατίθεται δωρεάν.

• **Τρόποι αποστολής κειμένων προς δημοσίευση:**

Α. Τα κείμενα προς δημοσίευση στο ΦΕΚ, από τις υπηρεσίες και τους φορείς του δημοσίου, αποστέλλονται ηλεκτρονικά στη διεύθυνση **webmaster.et@et.gr** με χρήση προηγμένης ψηφιακής υπογραφής και χρονοσήμανσης.

Β. Κατ’ εξαίρεση, όσοι πολίτες δεν διαθέτουν προηγμένη ψηφιακή υπογραφή μπορούν είτε να αποστέλλουν ταχυδρομικά, είτε να καταθέτουν με εκπρόσωπό τους κείμενα προς δημοσίευση εκτυπωμένα σε χαρτί στο Τμήμα Παραλαβής και Καταχώρισης Δημοσιευμάτων.

• Πληροφορίες, σχετικά με την αποστολή/κατάθεση εγγράφων προς δημοσίευση, την ημερήσια κυκλοφορία των Φ.Ε.Κ., με την πώληση των τευχών και με τους ισχύοντες τιμοκαταλόγους για όλες τις υπηρεσίες μας, περιλαμβάνονται στον ιστότοπο (www.et.gr). Επίσης μέσω του ιστότοπου δίδονται πληροφορίες σχετικά με την πορεία δημοσίευσης των εγγράφων, με βάση τον Κωδικό Αριθμό Δημοσιεύματος (ΚΑΔ). Πρόκειται για τον αριθμό που εκδίδει το Εθνικό Τυπογραφείο για όλα τα κείμενα που πληρούν τις προϋποθέσεις δημοσίευσης.

2. ΕΚΤΥΠΩΤΙΚΕΣ - ΕΚΔΟΤΙΚΕΣ ΑΝΑΓΚΕΣ ΤΟΥ ΔΗΜΟΣΙΟΥ

Το Εθνικό Τυπογραφείο ανταποκρινόμενο σε αιτήματα υπηρεσιών και φορέων του δημοσίου αναλαμβάνει να σχεδιάσει και να εκτυπώσει έντυπα, φυλλάδια, βιβλία, αφίσες, μπλοκ, μηχανογραφικά έντυπα, φακέλους για κάθε χρήση, κ.ά.

Επίσης σχεδιάζει ψηφιακές εκδόσεις, λογότυπα και παράγει οπτικοακουστικό υλικό.

Ταχυδρομική Διεύθυνση: Καποδιστρίου 34, τ.κ. 10432, Αθήνα	Ιστότοπος: **www.et.gr**
ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΟ ΚΕΝΤΡΟ: 210 5279000 - fax: 210 5279054	Πληροφορίες σχετικά με την λειτουργία του ιστότοπου: **helpdesk.et@et.gr**
ΕΞΥΠΗΡΕΤΗΣΗ ΚΟΙΝΟΥ **Πωλήσεις - Συνδρομές:** (Ισόγειο, τηλ. 210 5279178 - 180) **Πληροφορίες:** (Ισόγειο, Γρ. 3 και τηλεφ. κέντρο 210 5279000) **Παραλαβή Δημ. Ύλης:** (Ισόγειο, τηλ. 210 5279167, 210 5279139)	Αποστολή ψηφιακά υπογεγραμμένων εγγράφων προς δημοσίευση στο ΦΕΚ: **webmaster.et@et.gr** Πληροφορίες για γενικό πρωτόκολλο και αλληλογραφία: **grammateia@et.gr**
Ωράριο για το κοινό: Δευτέρα ως Παρασκευή: 8:00 - 13:30	

Πείτε μας τη γνώμη σας,

για να βελτιώσουμε τις υπηρεσίες μας, συμπληρώνοντας την ειδική φόρμα στον ιστότοπό μας.

02057401912180032